

LR VESELĪBAS MINISTRIJA

**VALSTS TIESU MEDICĪNAS EKSPERTĪZES
CENTRS**

**2012. GADA PUBLISKAIS
PĀRSKATS**

Saturs

PRIEKŠVārds	3
PAMATINFORMĀCIJA	4
2012.GADA MĒRĶI UN TO IZPILDE.....	5
PĀRSKATA GADĀ NOTIKUŠĀS BŪTISKĀS PĀRMAIŅAS	6
DARBĪBAS REZULTĀTI.....	9
MIRUŠO PERSONU TIESU MEDICĪNISKĀS EKSPERTĪZES 2012.GADĀ.....	10
DZĪVO PERSONU TIESU MEDICĪNISKĀS EKSPERTĪZES 2012.GADĀ	18
KOMISIJAS TIESU MEDICĪNAS EKSPERTĪZES 2012.GADĀ LATVIJĀ.....	20
EKSPERTĪZES UN IZPĒTES DEPARTAMENTA STRUKTŪRVIENTĪBU DARBĪBAS PĀRSKATS PAR 2012.GADU.....	25
1. TANATOLOĢIJAS NODAĻA	25
2. REĢIONĀLĀS NODAĻAS	27
2.1. VIDZEMES REĢIONĀLĀ NODAĻA	28
2.2. LATGALES REĢIONĀLĀ NODAĻA	30
2.3. KURZEMES REĢIONĀLĀ NODAĻA	31
2.4. ZEMGALES REĢIONĀLĀ NODAĻA	32
3. KLĪNISKĀ TIESU MEDICĪNISKĀS EKSPERTĪZES NODAĻA	34
4. TIESU HISTOLOĢIJAS LABORATORIJA	39
5. TIESU MEDICĪNAS ĢENĒTIKAS UN SEROLOĢIJAS LABORATORIJA	41
7. TIESU TOKSIKOĢIJAS LABORATORIJA	46
LATVIJAS AUDU BANKAS NODAĻA	48
FINANŠU RESURSI UN IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI.....	50
PERSONĀLS	53
KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	57
PASĀKUMI, KAS VEIKTI PAKALPOJUMU KVALITĀTES UN IESTĀDES ADMINISTRĒŠANAS UZLABOŠANAI	58
PASĀKUMI, KAS VEIKTI VADĪBAS AUDITA UN IEKŠĒJĀS KONTROLES IETEIKUMU REALIZĀCIJAI.....	59
EKSPERTĪŽU KVALITĀTES PĀRBAUDES.....	59
ĀRĒJĀ KVALITĀTES KONTROLE.....	60
STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA	61

PRIEKŠVĀRDS

Ar 2012. gada 5. jūniju Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra (turpmāk Centrs) direktora amatā iecelta Aija Mežsarga, tiesību zinātņu maģistre.

2011. gada aprīlī Centrs tika pārveidots par valsts civildienesta iestādi, Centra direktora amats pārveidots par valsts civildienesta ierēdņa amatu.

2012. gadā Centra struktūrā tika veiktas būtiskas izmaiņas, izveidojot jaunu struktūru ar 2012. gada 1. decembri, ieviešot jaunus un Centra tiesiskas darbības nodrošināšanai nepieciešamus un svarīgus amatus. Visi struktūrvienību vadītāji ir valsts civildienesta ierēdņi.

Paldies visiem Centra darbiniekiem, kas profesionāli un godprātīgi veikuši savus pienākumus sarežģītajā darbā un nodrošinājuši iestādes nepārtrauktu darbību, sevišķi tiesu medicīnas ekspertiem un darbiniekiem, kuru darbs saistīts ar īpašu risku.

PAMATINFORMĀCIJA

Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centrs (turpmāk Centrs) ir veselības ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kuras darbības mērķis ir tiesu medicīnisko un bioloģisko ekspertīžu un izpētes nodrošināšana, ārstniecības iestāžu nodrošināšana ar audu transplantātiem, zinātniskās pētniecības veikšana un pēcdiploma izglītības organizēšana tiesu medicīnas jomā.

Centram ir sekojošas funkcijas:

1. veikt tiesu medicīniskās ekspertīzes;
2. organizēt zinātnisko darbu un pēcdiploma izglītību tiesu medicīnas jomā;
3. sniegt konsultatīvu palīdzību tiesu medicīnas jomā tiesībsardzības un ārstniecības iestādēm;
4. iespēju robežās nodrošināt ārstniecības iestādes ar audu transplantātiem.

Centra juridiskā un centrālā biroja adrese – Hipokrāta ielā 2, Rīgā, LV-1038; nodokļu maksātāja reģistrācijas Nr. 90000058752.

Rīgā, Maskavas ielā 80 atrodas Centra Klīniskā tiesu medicīniskās ekspertīzes nodaļa, kā arī Centram ir reģionālās nodaļas: Kurzemes (centrs Ventspilī), Latgales (Daugavpilī), Vidzemes (Valmierā) un Zemgales (Jelgavā).

Centrs ir valsts civildienesta iestāde, pamatojoties uz Ministru kabineta 2011. gada 19. oktobrī apstiprinātiem noteikumiem Nr.824 „Grozījumi Ministru kabineta 2004.gada 7.septembra noteikumos Nr.776 "Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra nolikums"”.

Centrs ir iekļauts arī Ārstniecības iestāžu un sertifikācijas reģistrā.

Īstenotās budžeta programmas, apakšprogrammas: Specializētās veselības aprūpes nodrošināšana (Kods 39), apakšprogramma: Tiesu medicīniskā ekspertīze (Kods 0600).

2012.GADA MĒRĶI UN TO IZPILDE

2012.gada mērķi	Izpilde
Ekspertīzes un izpētes veikt likumā noteiktajā termiņā, t.i., 30 dienās	Ekspertīzes tiek veiktas noteiktajā 30 dienu termiņā (termiņa tecējums sākas ar pēdējās nepieciešamās ekspertīzes veikšanai medicīniskās dokumentācijas saņemšanas brīdi)
Turpināt pilnveidot ekspertīžu un izpētes metodes	2012.gada beigās sāka un daļēji veikta visu Centrā pielietoto metožu analizēšana, pārskatīšana un aktualizēšana, pārstrādājot vai izstrādājot no jauna metodes ekspertīžu veikšanai.
Pielietot elektronisko datu apstrādi dzimuma noteikšanas metodē	Datorprogrammā (Excel) tika izveidots algoritms, kas ļauj noteikt personas dzimumu pēc galvaskausa aprakstošām pazīmēm un galvaskausa šuvju aizauguma pakāpes. Uz doto mirkli tiek veikta validācija.
Pilnveidot ekspertīžu un izmeklējumu elektroniskās reģistrācijas sistēmu	2012. gada beigās veikta datu aktualizācija.
Veikt Centra restrukturizāciju, t.sk., reģionālo struktūrvienību optimizācija un attīstīšana	Ar Centra 2012.gada 02.jūlija rīkojumu Nr.01-03.1/37 „Par Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra struktūras izmaiņām” tika veiktas izmaiņas Centra struktūrā
Reģionālo struktūrvienību sadarbības ar pašvaldībām nodrošināšana	Iespēju un nepieciešamības robežās laba sadarbība ir izveidojusies visos reģionos
Kvalitātes vadības sistēmas ieviešana: standarta LVS EN ISO/IEC 17025:2005 „Testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju kompetences vispārīgās prasības” ieviešanas uzsākšana Centra struktūrvienību akreditācijai	2012.gada 19.oktobrī noslēgtas darba tiesiskās attiecības ar kvalitātes vadības speciālisti, kura amata aprakstā minēto pienākumu ietvaros organizē un pārrauga kvalitātes sistēmas izveidi un ieviešanu.
Maksas pakalpojumu ieviešana	2012. gadā izstrādāts MK noteikumu grozījumu projekts, papildinot esošo Centra maksas pakalpojumu cenrādi ar jauniem, un 2013.gada 1.janvārī stājās spēkā Ministru kabineta noteikumi Nr.822 (no 2012.gada 4.decembra) „Grozījumi Ministru kabineta 2005.gada 1.novembra noteikumos Nr.830 "Noteikumi par Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra sniegto maksas pakalpojumu cenrādi"”
IT infrastruktūras un Centra mājas lapas optimizācija	Pēc jaunās struktūras spēkā stāšanās 01.12.2012. veikta Centra mājas lapas atjaunošana un aktualizēšana atbilstoši normatīvo aktu prasībām visās sadaļās, izņemot angļu un krievu valodas versijas. 2012.gadā iegādāti - 2 portatīvie datori, 2 stacionārie datori un 4 printeri. Visa gada garumā ir veikti vecās tehnikas remontdarbi.

PĀRSKATA GADĀ NOTIKUŠĀS BŪTISKĀS PĀRMAIŅAS

1. Centra reorganizācija un valsts civildienesta ierēdņu amatu izveidošana

Saskaņā ar Centra 2012.gada 19.jūnija rīkojumu Nr.01-03.1/30 par Centra vienotas un skaidras institucionālās struktūras izveidošanu un ieviešanu, izveidojot Kurzemes, Latgales, Vidzemes un Zemgales reģionālās struktūrvienības; lai nodrošinātu optimālu cilvēkresursu plānošanu, ekonomiski efektīvu valsts budžeta līdzekļu izlietošanu, uzlabotu sniegto pakalpojumu kvalitāti, kā arī, lai ieviestu 2011.gada 15.decembra Centra darba grupas priekšlikumus Centra reorganizācijai (darba grupas atzinums par darba efektivitāti Centrā) 2012.gada 12.jūlijā sēdē (sēdes protokollēmums Nr.2 „Par sākotnējo funkciju analīzi un Centra struktūras optimizāciju”) nolemts veikt iestādes struktūras optimizāciju, veicot reorganizāciju (restrukturizāciju) ar amatu vietu un likmju samazināšanu; struktūrvienību vadītāju, vietnieku, vecākā personāla speciālista, iepirkumu speciālista amatu pārveidošanu un izveidošanu par valsts civildienesta ierēdņu amatiem, reģionālo struktūrvienību izveidošanu; kvalitātes vadības sistēmas ieviešanas uzsākšanu; zinātniski metodiskās padomes izveidošanu, tās darbības uzsākšanu un attīstīšanu; profesionālu un lojālu darbinieku saglabāšanu, motivēšanu un attīstīšanu; profesionālu jaunu darbinieku pieņemšanu un ierēdņu iecelšanu jaunizveidotajos amatos; iekšējo normatīvo aktu bāzes izveidošanu un sakārtošanu.

Ar Centra 2012.gada 02.jūlija rīkojumu Nr.01-03.1/37 „Par Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra struktūras izmaiņām” nolemts veikt izmaiņas Centra struktūrā:

1. Izveidot Plānošanas un attīstības departamentu, kurā ietilpst no jauna izveidotas nodaļas – Administratīvā nodrošinājuma nodaļa un Finanšu un grāmatvedības nodaļa;
2. Izveidot Ekspertīzes un izpētes departaments (tika apvienoti Tiesu medicīnas patoloģijas departaments un Tiesu medicīnisko laboratoriju departaments), kurā ietilpst tiešo funkciju struktūrvienības;
3. Līķu bioloģiskā materiāla arhīvu iekļaut Tiesu medicīnas ģenētikas un seroloģijas laboratorijā;
4. Pārdēvēt sekojošas struktūrvienības:
  - a. Cietušo un aizdomās turēto personu izmeklēšanas nodaļa par Klīniskās tiesu medicīniskās ekspertīzes nodaļu;
  - b. Medicīniskās kriminālistikas laboratorija ar informācijas tehnoloģiju sektoru par Tiesu medicīniskās kriminālistikas laboratoriju;
  - c. Ķīmijas toksikoloģijas laboratorija par Tiesu toksikoloģijas laboratoriju;
  - d. Histoloģijas laboratorija par Tiesu histoloģijas laboratoriju.
5. Optimizēt un izveidot reģionālās nodaļas:
  - a. Kurzemes reģionālā nodaļa ar centru Ventspilī - apkalpojamā pamatteritorija: Ventspils, Liepāja, Kuldīga, Saldus, Tukums, Talsi;
  - b. Zemgales reģionālā nodaļa ar centru Jelgavā - apkalpojamā pamatteritorija: Jelgava, Bauska, Madona, Dobeles, Aizkraukle, Jēkabpils;
  - c. Vidzemes reģionālā nodaļa ar centru Valmierā - apkalpojamā pamatteritorija: Valmiera, Cēsis, Gulbene, Valka, Limbaži, Alūksne, Balvi;
  - d. Latgales reģionālā nodaļa ar centru Daugavpilī - apkalpojamā pamatteritorija: Daugavpils, Rēzekne, Ludza, Krāslava, Preiļi;
  - e. Rīga ietver Rīgas pilsētu, Rīgas rajonu, Jūrmalu un Ogrī.
6. Latvijas audu bankas nodaļu izdalīt atsevišķi tiešā Centra direktora pakļautībā;

7. Izveidota jauna struktūrvienība – Zinātniski metodiskā padome;

8. Izveidot jaunas amatu vienības:

- a. Kvalitātes vadības speciālists, tieši pakļauts Centra direktorei;
- b. Finanšu un grāmatvedības nodaļas vadītājs, finansists;
- c. Administratīvā nodrošinājuma nodaļā – nodaļas vadītājs, nodaļas vadītāja vietnieks juridiskajos jautājumos, IT speciālists, projektu vadības speciālists, vecākais personāla speciālists, personāla speciālists, iepirkumu speciālists;
- d. Ekspertīzes un izpētes departamentā – departamenta vadītāja vietnieks, kura pakļautībā 4 Centra laboratorijas un departamenta vecākais lietvedis.

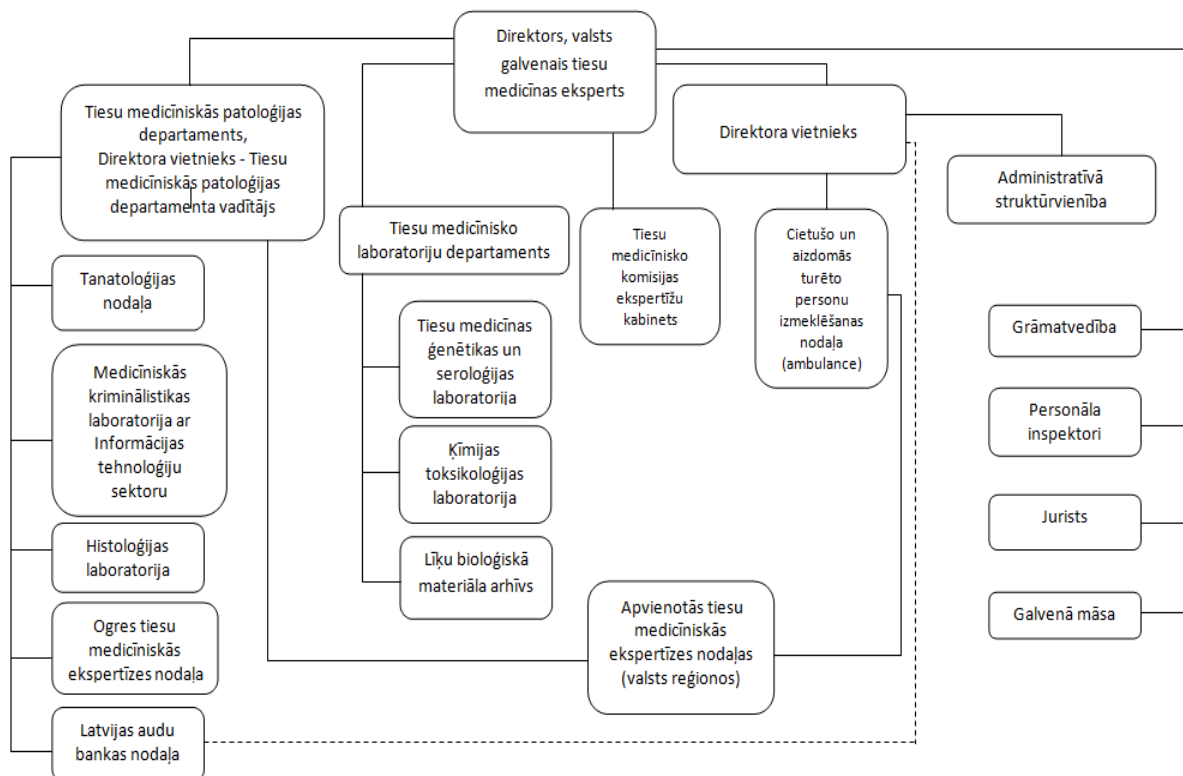
2. Reģionālo nodaļu infrastruktūras uzlabošana (atrašanās vietas izmaiņa, ēkas renovācija).

No 2012.gada vasaras sākuma Zemgales reģionālās nodaļas Jelgavas nodaļa atrodas Eiropas standartiem atbilstošās jaunās SIA „Jelgavas pilsētas slimnīcas” telpās.

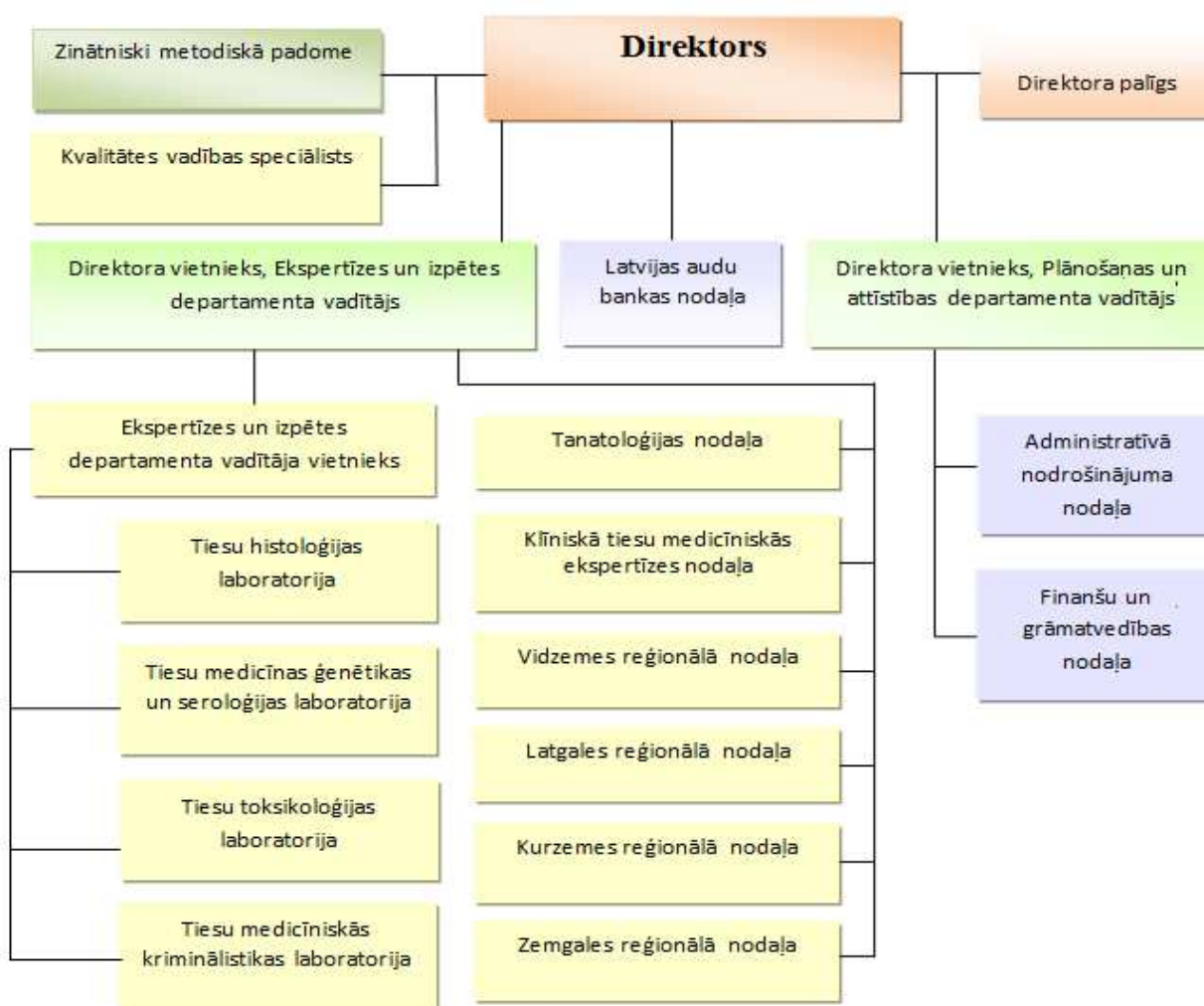
Finanšu līdzekļu trūkuma un tiesu medicīnas ekspertu nepietiekamo cilvēkresursu dēļ, optimizācijas nolūkā tika pārtraukta ekspertīžu veikšana Limbažos, atstājot tās Cēsīs un Valmierā.

Centra struktūra līdz 2012. gada 1. decembrim

Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra struktūrhēma

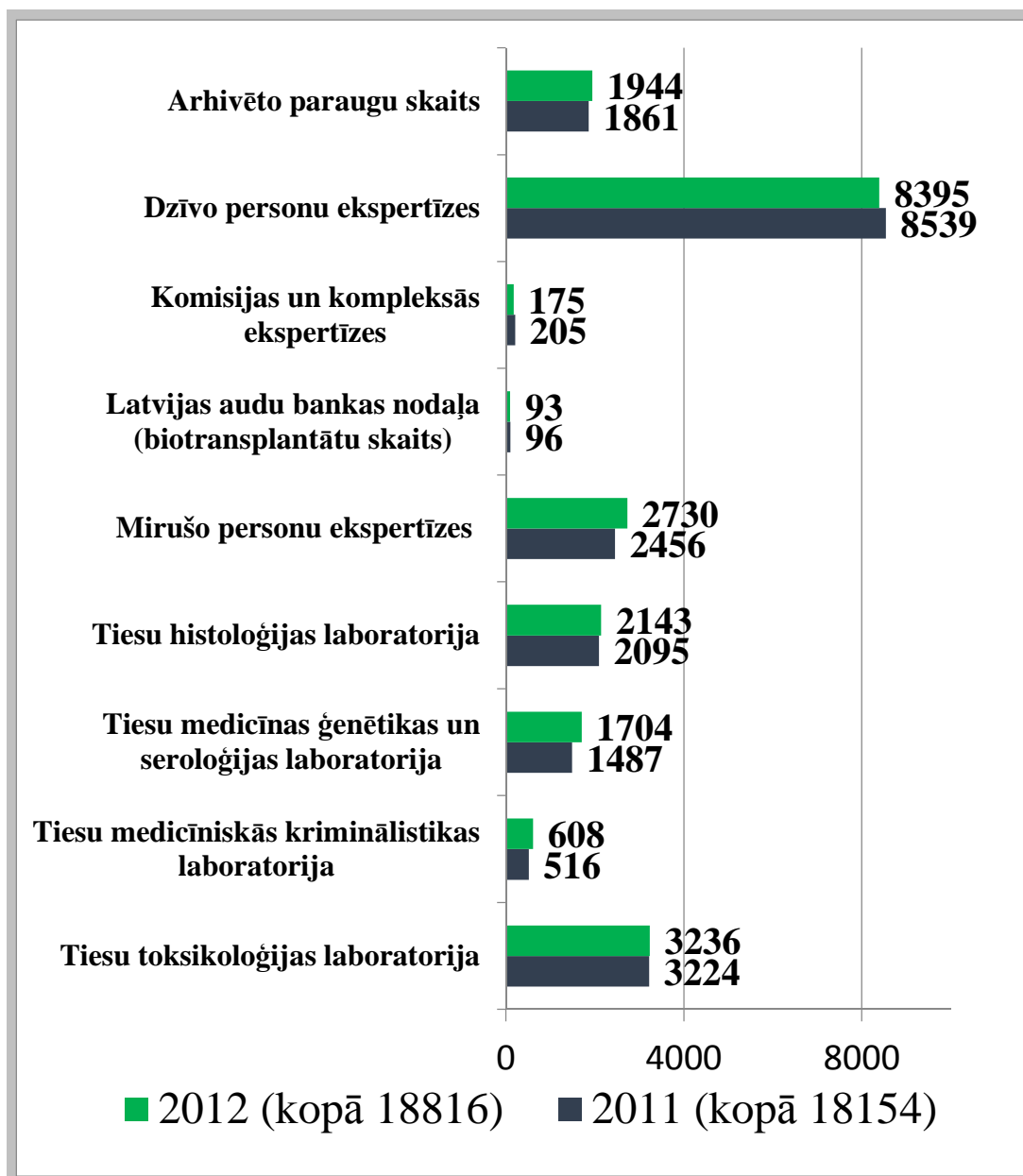
Centra struktūra ar 2012. gada 1. decembri

DARBĪBAS REZULTĀTI

2012. gada rezultatīvie darba rādītāji

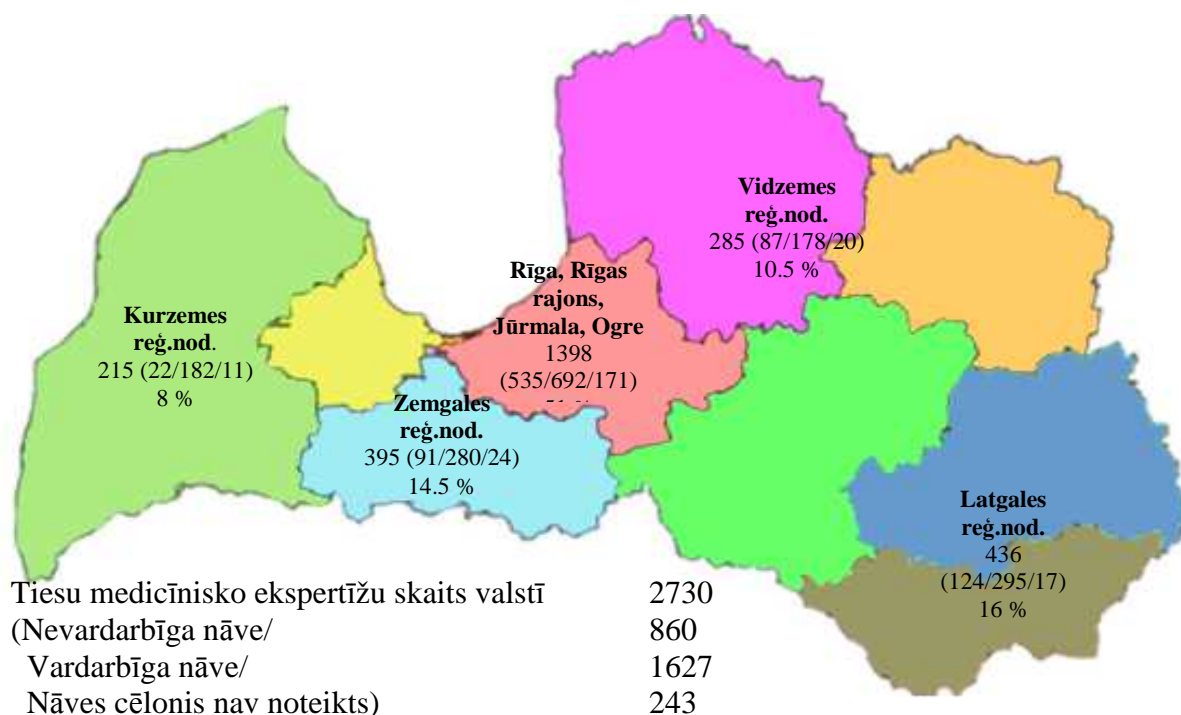

2012. gadā kopumā Centrā tika veiktas 18816 tiesu medicīniskās ekspertīzes un izpētes, nodrošināja ārstniecības iestādes ar 93 natīviem aužu transplantātiem.

Sagatavoti 1944 bioloģiskā materiāla paraugi līķa bioloģiskā materiāla arhīvā, kurus atbilstoši 2005. gada 23. augusta MK noteikumiem Nr.620 "DNS nacionālajā datu bāzē iekļaujamo ziņu, kā arī bioloģiskā materiāla un bioloģiskās izcelsmes pēdu izņemšanas kārtība" izmanto personas identifikācijai. Daļa no bioloģiskā materiāla paraugiem tiek izmantoti DNS Nacionālās datu bāzes uzturēšanai.

**MIRUŠO PERSONU TIESU MEDICĪNISKĀS EKSPERTĪZES
2012.GADĀ**

Līķu tiesmedicīnisko ekspertīžu skaits valstī 2012.gadā

Atskaites periodā valstī tika veiktas 27300, bet Rīgā 1398 ekspertīzes mirušajiem, kas sastāda 51% no kopējā ekspertīžu skaita.

**Mirušo personu ekspertīzes 2010.-2012.
Rīgā un Latvijā**

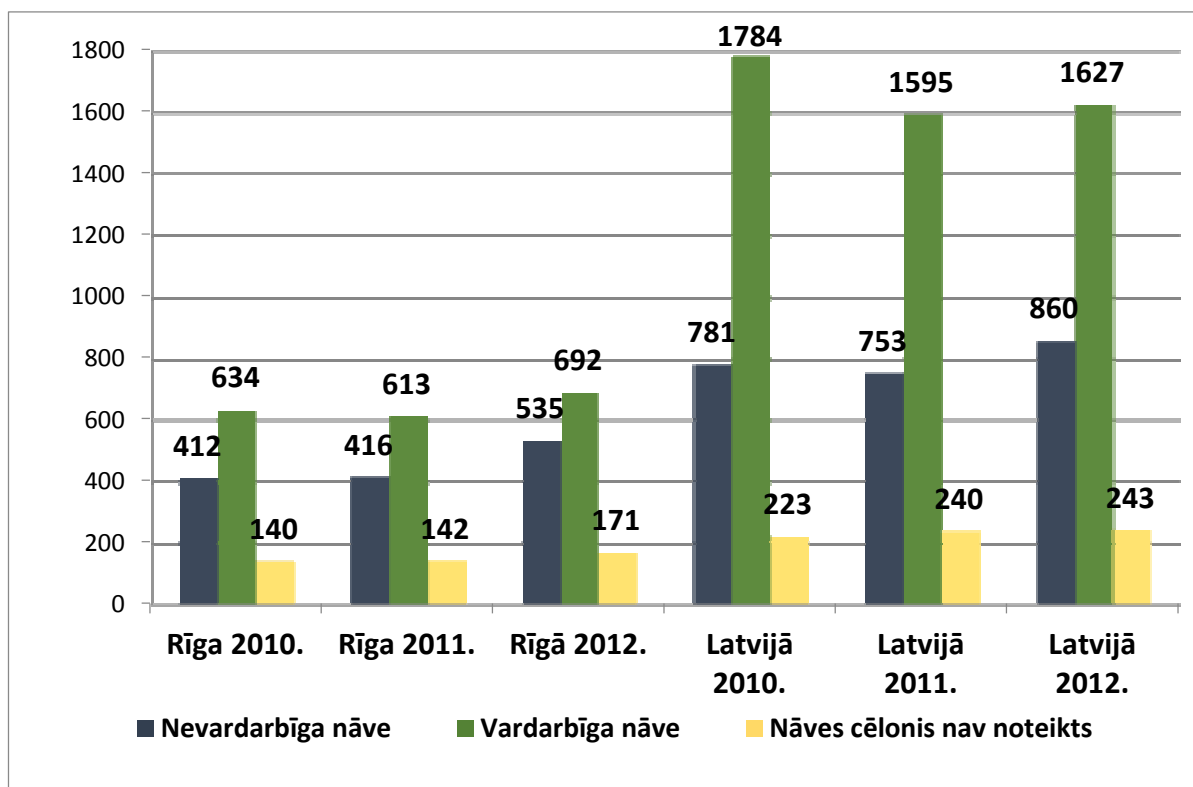
GADS	2010	2011	2012
RĪGA	1186	1171	1398
LATVIJA	2788	2588	2730
% Rīga/Latvija	42,5%	45%	51%

Rīgā un Latvijā kopumā skaitliski un procentuāli attiecība mirušo personu ekspertīzēs pēdējos iepriekšējos 2 gados būtiski nav mainījusies, bet 2012.gadā mirušo personu ekspertīžu skaits ir pieaudzis par 6%.

Vardarbīgā un nevardarbīgā
nāvē mirušo skaits Rīgā un Latvijā 2010.-2012.gados

Gads	Nevardarbīga nāve		Vardarbīga nāve	
	Rīga	Latvija	Rīga	Latvija
2010	412	781	634	1784
2011	416	753	613	1595
2012	535	860	692	1627

Vardarbīgā un nevardarbīgā nāvē mirušo skaits un mirušo skaits bez noteikta nāves
cēloņa Rīgā un Latvijā 2010.-2012.gados

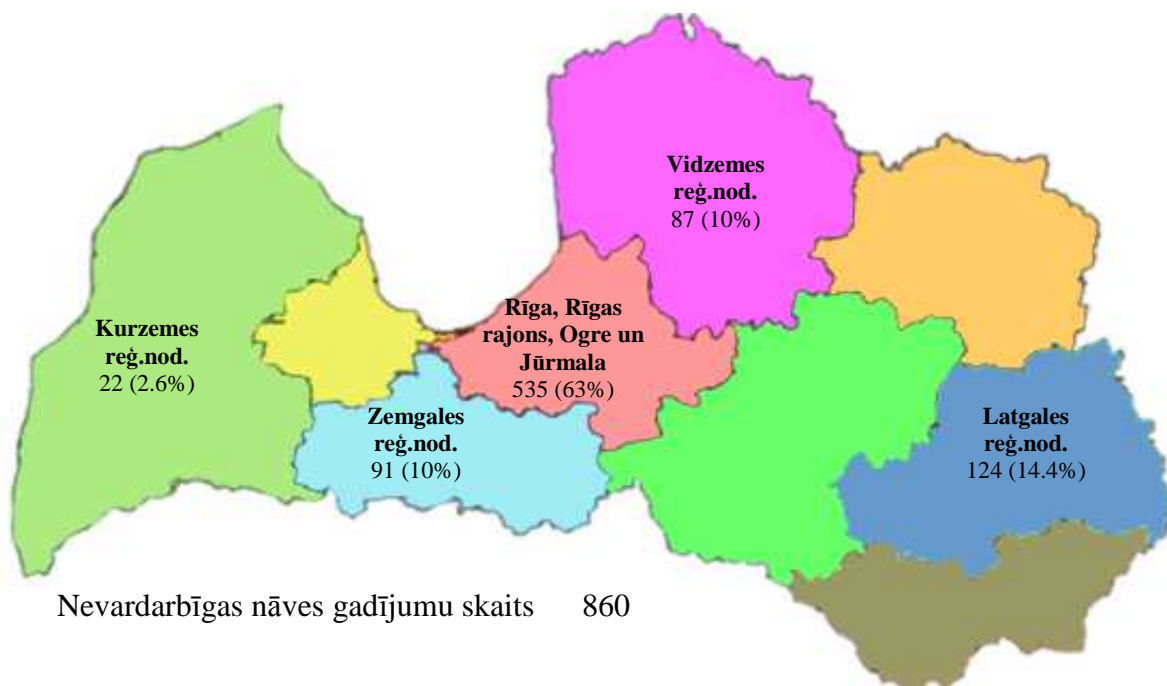
Redzams, ka kopumā valstī pieprasīto ekspertīžu skaits palielinājies salīdzinot ar 2011.gadu (nevardarbīgās par 14%, vardarbīgās par 2%, nāves cēlonis nav noteikts par 1%).

Mirušo personu tiesu medicīnisko ekspertīžu kopējā skaita samazināšanās no 2009.gada zināmā mērā izskaidrojama ar to, ka 2007. gada 12. aprīlī stājās spēkā MK 27.03.2007. noteikumi Nr.215 „Kārtība kādā veicama smadzeņu un bioloģiskās nāves fakta konstatēšana un mirušā cilvēka nodošana apbedīšanai”, kuros paredzēta ģimenes ārsta izsniegtas apliecības par nāves iestāšanos izdošanas kārtība nevardarbīgas nāves gadījumos. Tomēr policijas darbinieki bieži neuzsāk kriminālprocesu, ja nav aizdomas par vardarbību, un mirušajiem, t.sk., darbspējīgā, sevišķi jaunības, vecumā, netiek noteikta tiesu medicīniskā ekspertīze.

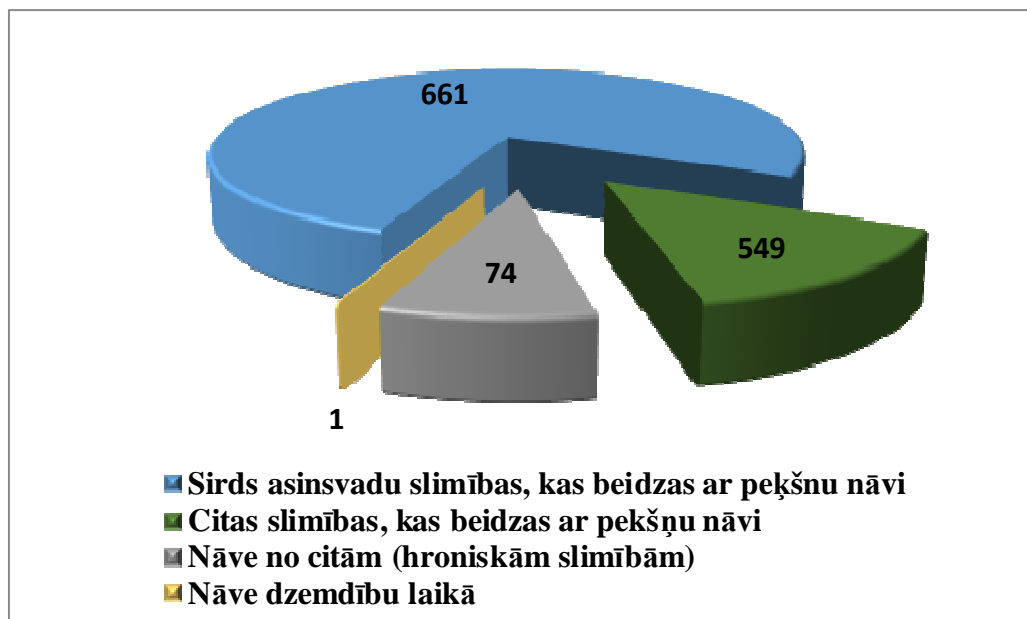
Pamatojoties uz jau iepriekšminētajiem MK 27.03.2007. noteikumiem Nr.215, ģimenes ārsti biežāk nekā agrāk izsniedz miršanas dokumentus bez autopsijas vai mirušos nosūta patanatomiskai izmeklēšanai, tā rezultātā samazinājies nevardarbīgā nāvē mirušo īpatsvars ekspertīžu struktūrā. Samērā lielam ekspertīžu skaitam nevardarbīgas nāves

gadījumos iemesls ir nepilnības veselības aprūpes sistēmā. Vientuļie vecie cilvēki un cilvēki bez noteiktas dzīvesvietas ir bez pietiekamiem iztikas līdzekļiem, nav reģistrējušies pie ģimenes ārsta, ir bez pieejamas medicīniskās uzraudzības un aprūpes. Līdz ar to tiek atrasti mirušie dzīvesvietās un ārpus tām, bieži vien ilgāku laiku pēc nāves - ar pūšanas izmaiņām, un medicīnas iestādes tādos gadījumos atsakās izdot miršanas dokumentus. Tādos gadījumos mirušie tiek nosūtīti tiesu medicīniskajai izmeklēšanai.

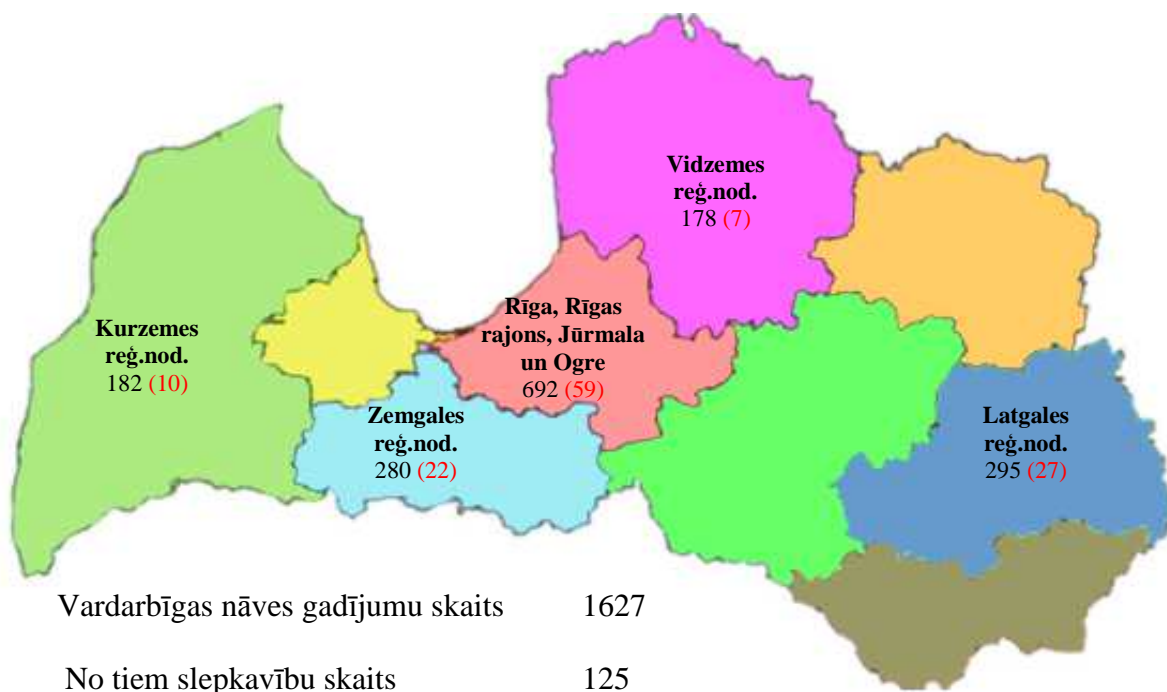
Nevardarbīgas nāves gadījumu skaits valstī 2012.gadā

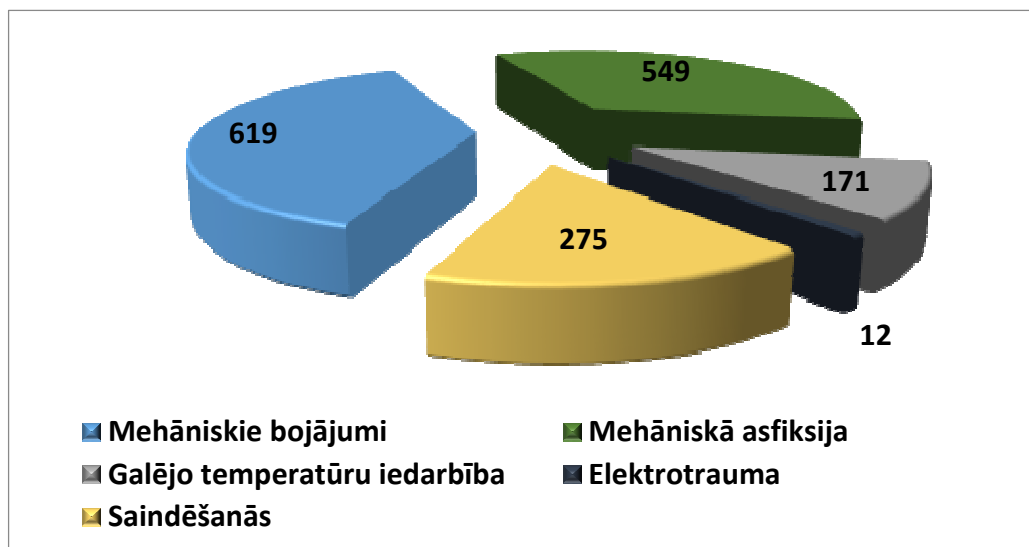
„Pekšņas” nāves veidu salīdzinājums valstī 2012.gadā

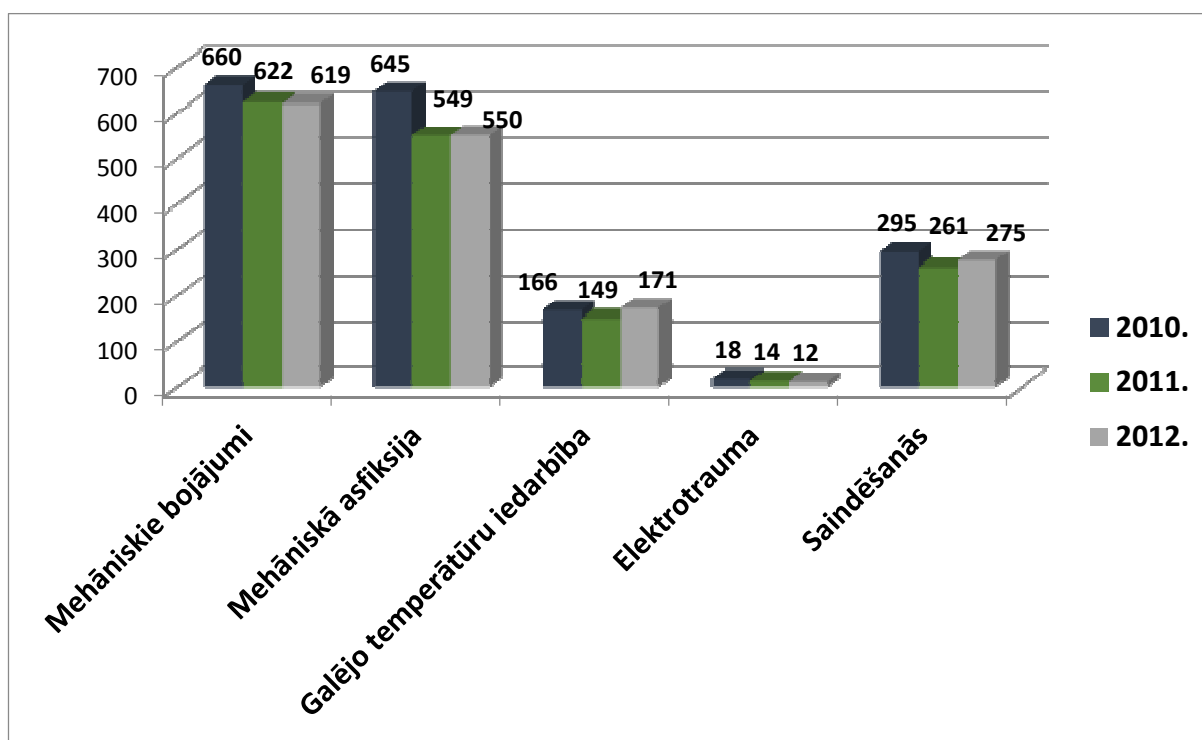
Vardarbīgas nāves gadījumu skaits valstī 2012.gadā

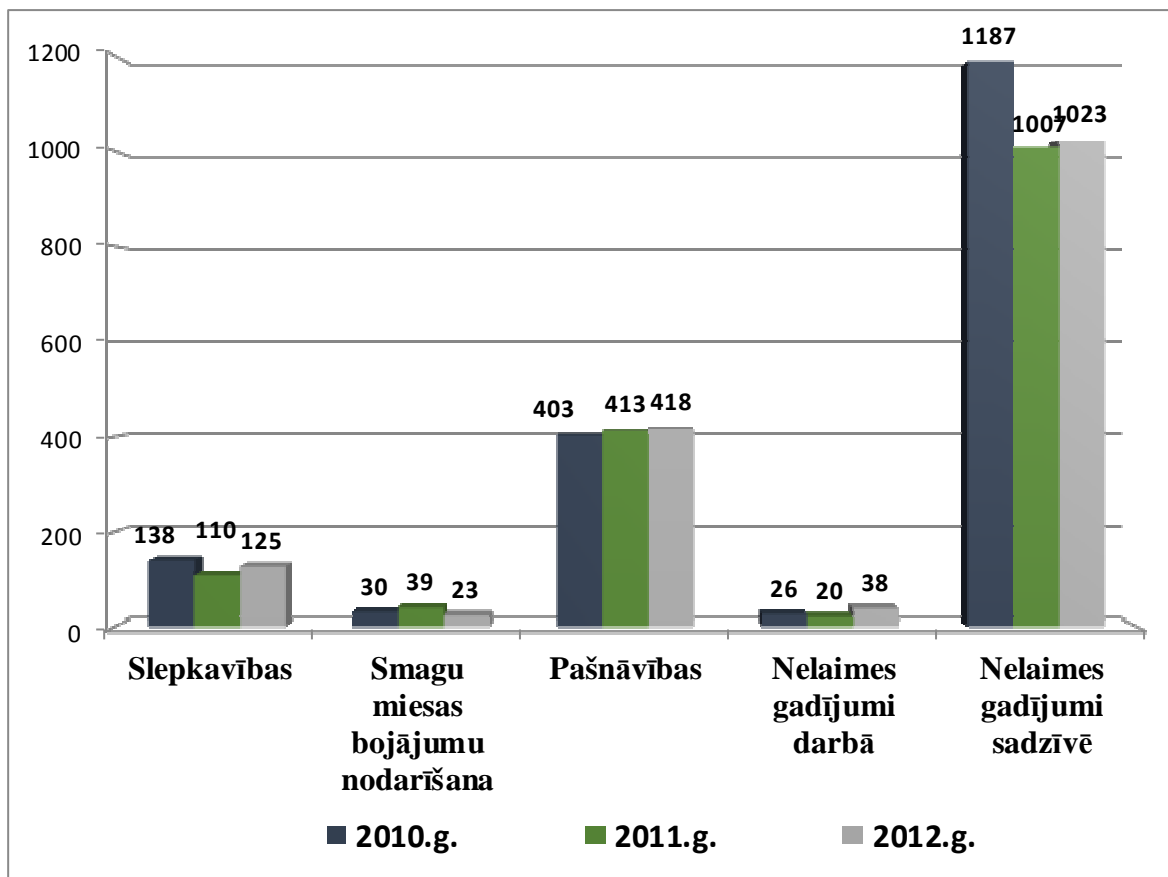
Vardarbīgas nāves iemeslu salīdzinājums 2012.gadā

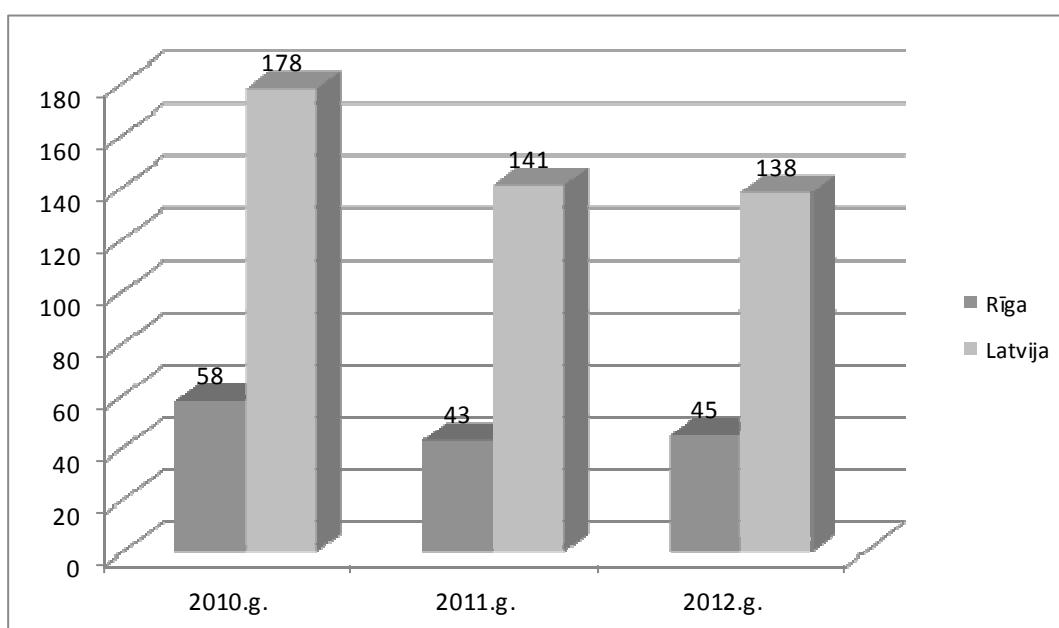
Vardarbīgas nāves iemeslu salīdzinājums 2010.-2012. gados Latvijā

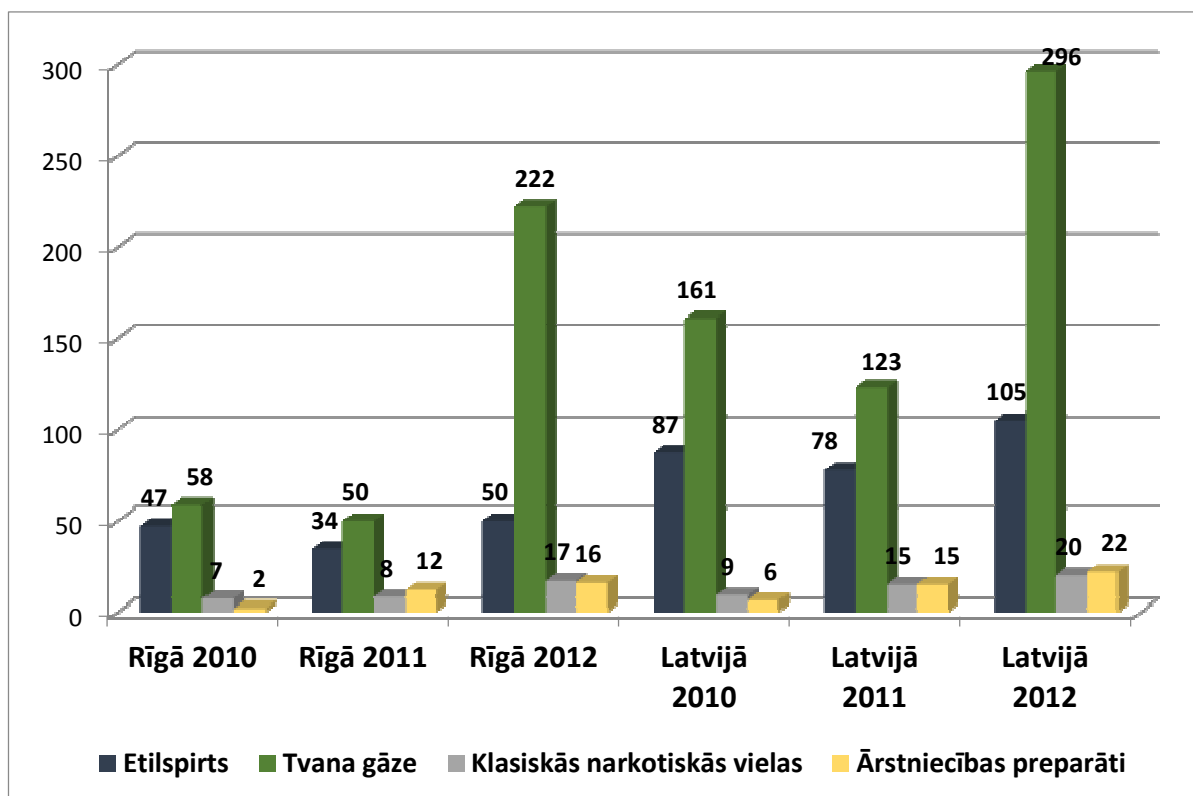
Vardarbīgas nāves struktūra pēc nāves veida
2010. – 2012.gados

Autotraumu ar letālu iznākumu gadījumu skaits Rīgā un valstī 2010.-2012.gados

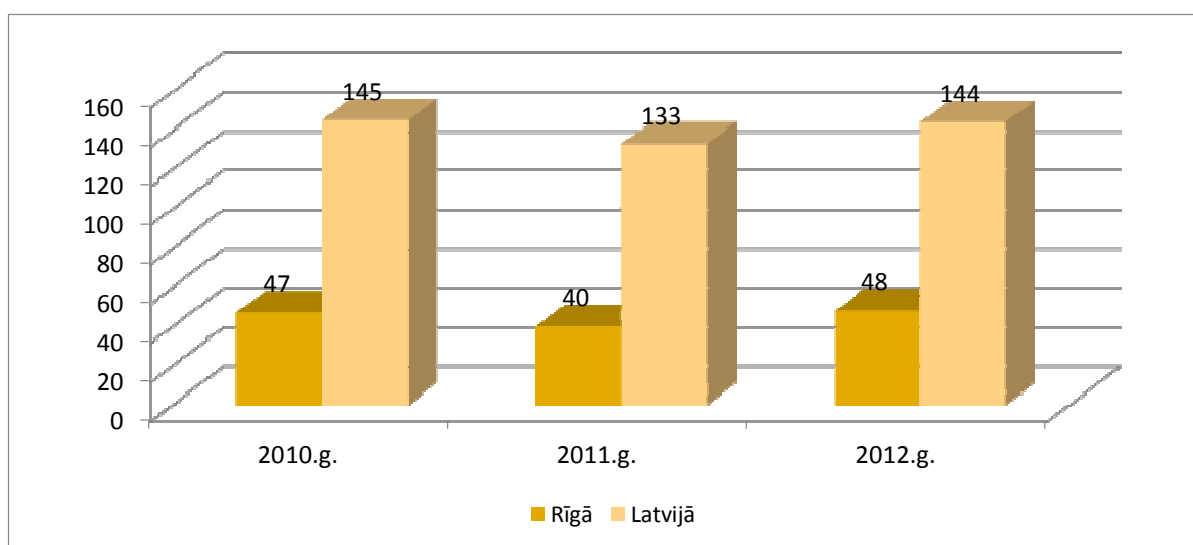

Nāves gadījumu skaits Rīgā un valstī no saindēšanas 2010.–2012.gados

Salīdzinot ar 2011.gadu, Latvijā 2012.gadā būtiski palielinājies saindēšanās skaits – ar tvana gāzi par 140%, ar etilspirtu par 35%, ar narkotikām par 33%, ar ārstniecības preparātiem par 47%.

Nāves gadījumu skaits valstī no zemas temperatūras iedarbības
2010. – 2012.gados

Zemas temperatūras iedarbības gadījumu skaits Latvijā 2012.gadā salīdzinot ar 2011.gadu ir palielinājies par 8%.

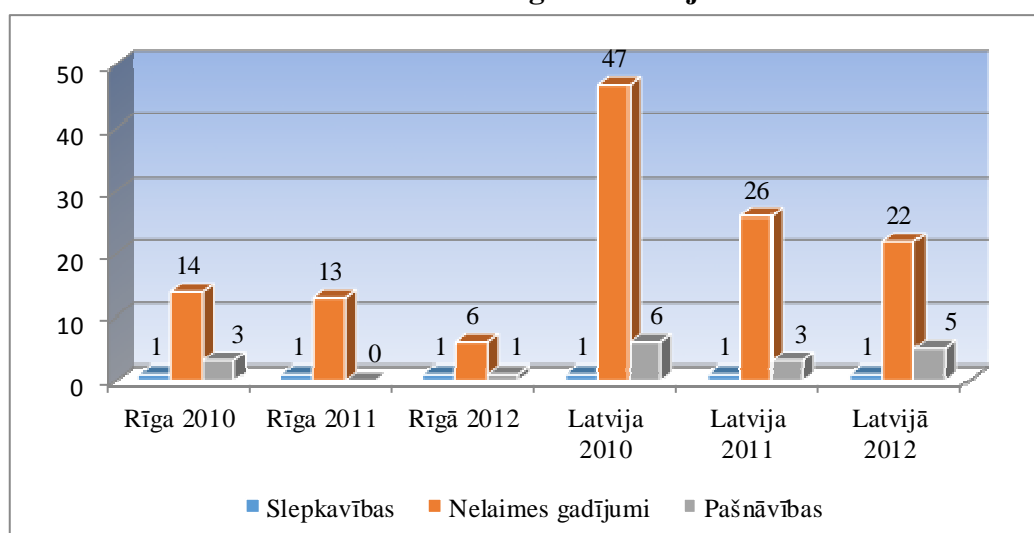

Bērnu un pusaudžu (līdz 18 g.v.) vardarbīgās nāves veidi 2012.gadā

	Bērni līdz 1 g.v.	Bērni no 1 līdz 10 g.v.	Bērni no 11 līdz 15 g.v.	Pusaudži no 16 līdz 18 g.v.	Kopā	2011.g. kopā
Nelaiemes gadījumi	3	10	3	6	22	26
Pašnāvības	-	-	1	4	5	3
Slepkavības	-	1	-	-	1	1
				Kopā:	28	30

Salīdzinot ar 2011.gadu ir nedaudz samazinājies (par 7%) mirušo bērnu skaits, toties ir palielinājies pašnāvību skaits.

**Bērnu nāve pašnāvībās, slepkavībās un nelaiemes gadījumos
2010. – 2012. gados Latvijā**

Vardarbīgu nāves gadījumu skaits bērniem ir nemainīgs jau 3 gadus. 2012.gadā par 4 gadījumiem samazinājies nelaiemes gadījumu skaits, bet par 2 gadījumiem pieaudzis pašnāvību skaits.

Tiesmedicīniskās ekspertīzes neatpazīti mirušie

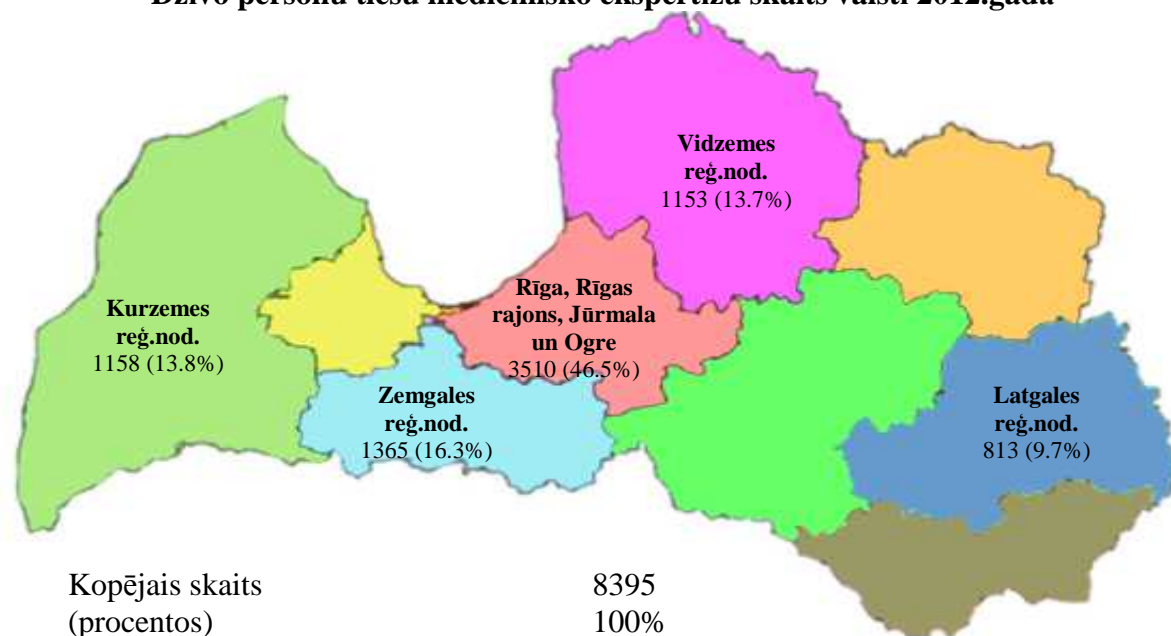
2012.gadā salīdzinot ar 2011.gadu kā nezināmi Centra struktūrvienībās tika nogādāti par 30% vairāk liķu (2011.gadā – 245, 2012.gadā – 317). Gada beigās atpazīti ir 82%, kas, salīdzinot ar 2011.gadu, ir par 2% vairāk.

Neatpazīti mirušie 2012. gadā

Nogādāti Centra struktūrvienībās kā nezināmi	Atpazīti		Apglabāti kā nezināmi par valsts līdzekļiem
	(kopā)	pēc apglabāšanas	
317	260	6	63

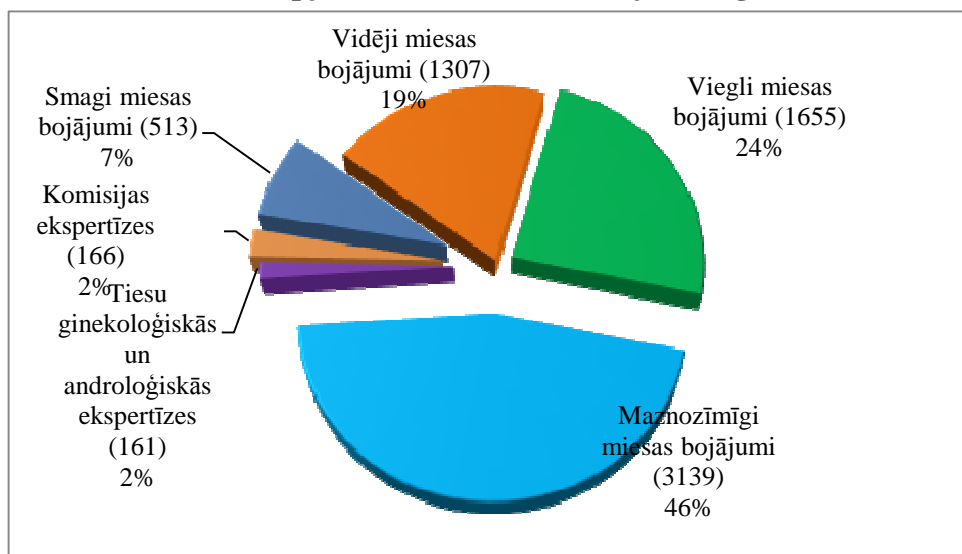
DZĪVO PERSONU TIESU MEDICĪNISKĀS EKSPERTĪZES 2012.GADĀ

Dzīvo personu tiesu medicīnisko ekspertīžu skaits valstī 2012.gadā

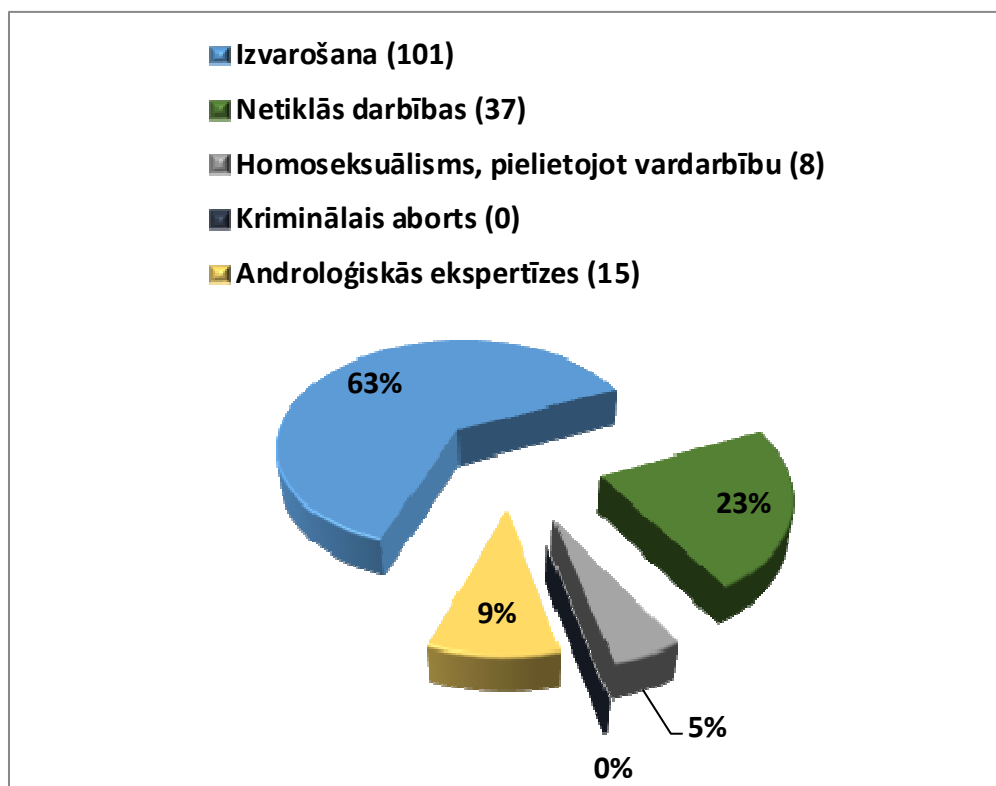

Salīdzinot ar 2011.gadu kopējais dzīvo personu tiesu medicīnisko ekspertīžu skaits valstī ir samazinājies par 5% (no 8840 uz 8395).

Dzīvo personu tiesu medicīnisko ekspertīžu darba apjoma salīdzinošie rādītāji 2012.gadā

Tiesu ginekoloģisko un androloģisko ekspertīžu struktūra 2012.gadā

Tiesu ginekoloģisko un androloģisko ekspertīžu veidiem 63% sastāda izvarošana (no 101 gadījuma 2 -bērniem līdz 10 g.v., 21 -bērniem līdz 15 g.v., 23- pusaudžiem līdz 18 g.v.) un 23% netiklās darbības (no 37 gadījumiem 14- bērniem līdz 10 g.v., 22- bērniem līdz 15 g.v., 1-pusaudžiem līdz 18 g.v.).

KOMISIJAS TIESU MEDICĪNAS EKSPERTĪZES 2012.GADĀ LATVIJĀ

Kriminālprocesa likums (198.pants) un Tiesu ekspertu likums (12.panta 1.daļa) paredz, ka komisijas ekspertīze nosakāma, ja nepieciešams:

- identificēt personu;
- noskaidrot ārstniecības personu iespējamās kļūdas, veicot ārstniecību;
- noskaidrot personas veselības stāvokli, kad objektu pēta dažādu medicīnas nozaru eksperti;
- veikt kompleksu tiesu ekspertīzi.

Tiesu ekspertu likums bez tam nosaka, ka ekspertīžu iestādes vadītājs var uzdot jebkuru ekspertīzi veikt ekspertu komisijai.

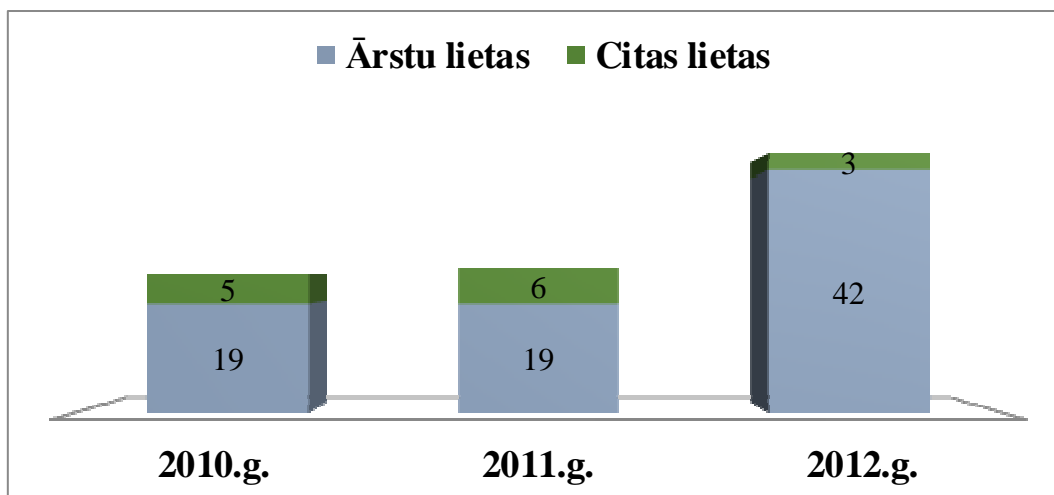
Komisijas tiesu medicīnas ekspertīzes krimināl-, civil- un administratīvās lietās (procesos) par ārstniecības personu profesionālo pienākumu nepienācīgu pildīšanu (t.s. „Ārstu lietās”) no visas Latvijas veic Centrā, pieaicinot dažādu nozaru medicīnas speciālistus.

Ekspertu atzinumi „Ārstu lietās” ir nozīmīgs pierādījumu avots attiecīgo procesu ietvaros.

Arī medicīniskās aprūpes kvalitātes celšanas ziņā šīm ekspertīzēm, kurās nereti atklājas nopietni pacientu veselības aprūpes pārkāpumi, ir vērā ņemama profilaktiska nozīme.

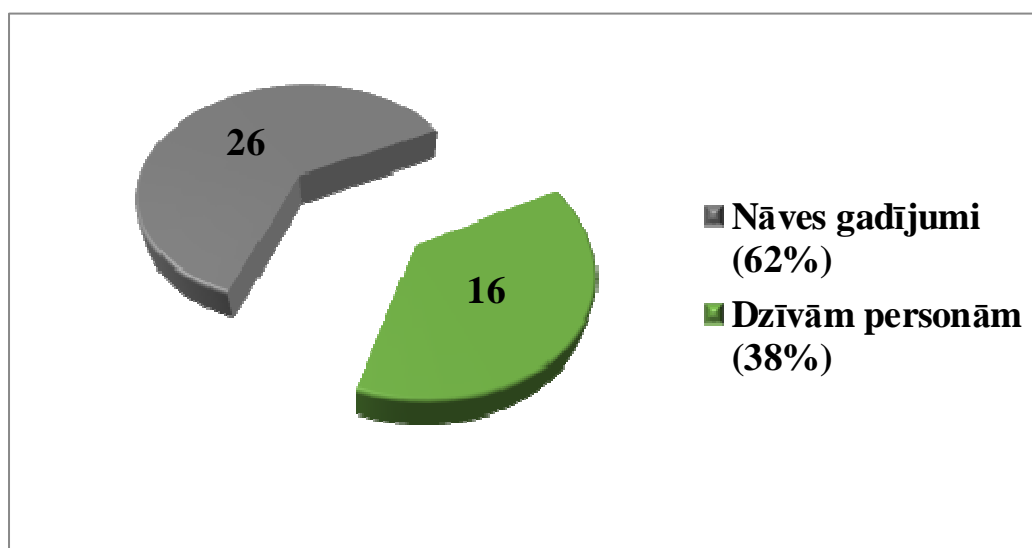
Komisijas ekspertīzes 2010.-2012.gados Latvijā

Gads	Pavisam	No tām :	
		Ārstniecības personu lietās	Citās
2012.	45	42	3
2011.	25	19	6
2010.	24	19	5
Kopā:	94	80	14

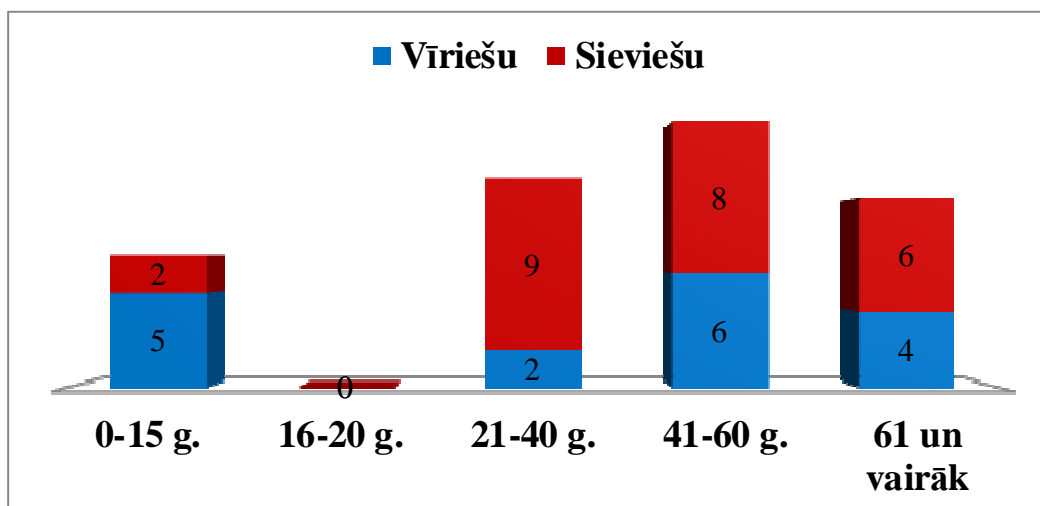
Uz 2012.g. 31.decembri pabeigtas – 42 ekspertīzes, nepabeigtas – 3.

Ekspertīžu sadalījums 2012.gadā

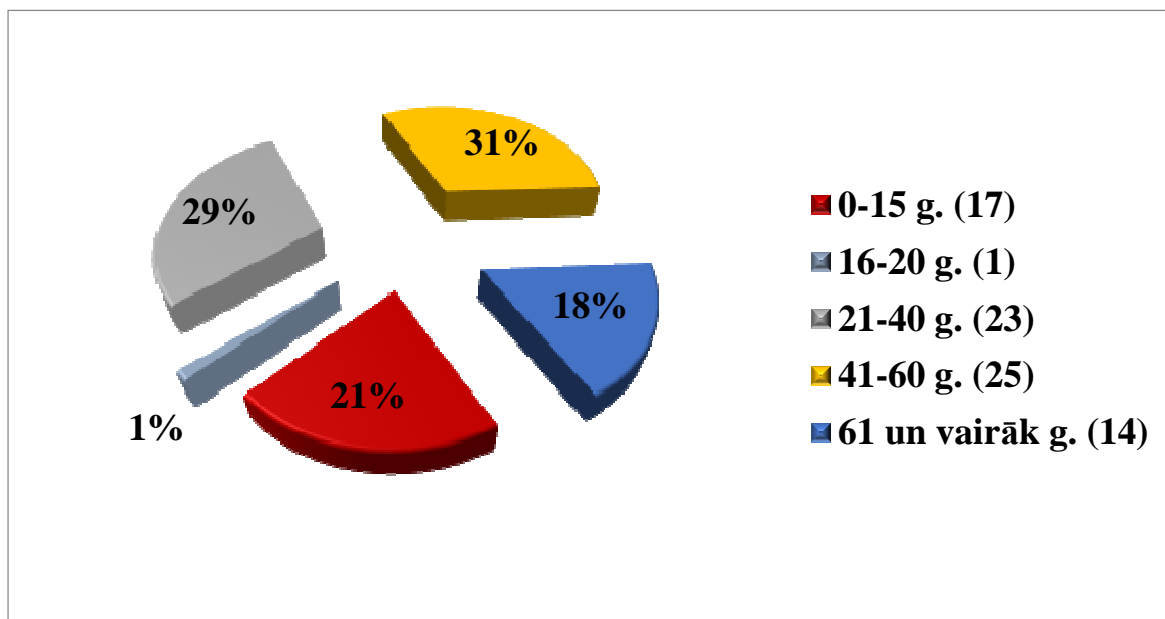

26 gadījumos ekspertīzes ierosinātas par nāves gadījumiem, 16 gadījumos – ekspertējāmās bija dzīvas personas.

Sadalījums pēc vecuma un dzimuma 2012.gadā

Sadalījums pēc vecuma 2010.-2012.gados

„Ārstu lietu” sadalījums pa medicīnas specialitātēm (2010.-2012.g.)

Nr.p.k.	Specialitāte	2012.g.	2011.g.	2010.g.	Kopā
1.	Dzemdniecība, ginekoloģija	7	2	5	14
2.	Traumatoloģija	5	3	2	10
3.	Kardioloģija	5	3	1	9
4.	Infektoloģija	4	3	-	7
5.	Abdominālā ķirurģija	4	1	2	7
6.	Pulmonoloģija	3	-	-	3
7.	Pediatrija	3	-	-	3
8.	Onkoloģija	2	-	-	2
9.	Stomatoloģija	2	-	-	2
10.	Septiskā ķirurģija	1	1	1	3
11.	Neatliekamā palīdzība	1	1	-	2
12.	Hematoloģija	1	1	-	2
13.	Toksikoloģija	1	-	-	1
14.	Dermatoloģija	1	-	-	1
15.	Oftalmoloģija	1	-	-	1
16.	Neiroloģija	1	-	2	3
17.	Neiroķirurģija	-	2	3	5
18.	Nefroloģija	-	1	-	1
19.	Ģimenes ārstu prakse (PVA) ¹	-	1	-	1
20.	Uroloģija	-	-	2	2
21.	Angioķirurģija	-	-	1	1
	Kopā:	42	19	19	80

¹Primārā veselības aprūpe.

„Ārstu lietu” sadalījums pa medicīnas specialitātēm, kuru pārstāvju eventuālie aprūpes pārkāpumi bijuši dominējošie salīdzinājumā ar citu aprūpē piedalījušos ārstniecības personu rīcību. Pirmās četras vietas pēdējos gados, kā redzams, regulāri ieņem – dzemdniecība/ginekoloģija, traumatoloģija, kardioloģija un neiroķirurģija.

„Ārstu lietu” sadalījums tiesībsargājošo iestāžu atrašanās vietās (2010.-2012.g.)

Nr.p.k.	Policijas iecirknis, tiesa	2012.g	2011.g	2010.g	2010.- 2012.g.	Vieta
1	Balvi	-	-	1	1	
2	Bauska	-	3	1	4	V-VI
3	Cēsis	-	-	1	1	
4	Daugavpils	6	1	1	8	II
5	Dobele	1	1	-	2	
6	Gulbene	1	-	-	1	
7	Jēkabpils	-	1	-	1	
8	Jelgava	2	1	2	5	III-IV
9	Jūrmala	3	-	-	3	VII-VIII
10	Krāslava	-	-	2	2	
11	Liepāja	2	-	-	2	
12	Limbaži	1	-	-	1	
13	Madona	-	1	-	1	
14	Ogre	-	1	2	3	
15	Preiļi	-	2	-	2	
16	Rēzekne	1	2	-	3	
17	Rīga ar apk. nov.	18	3	5	26	I
18	Talsi	1	-	-	1	
19	Tukums	2	1	2	5	III-IV
20	Valka	-	1	-	1	
21	Valmiera	3	-	-	3	VII-VIII
22	Ventspils	1	1	2	4	V-VI
	Kopā:	42	19	19	80	

Pēdējos gados neviena ekspertīze lietās par ārstniecības personu profesionālo pienākumu nepienācīgu pildīšanu nav noteikušas Aizkraukles, Alūksnes, Kuldīgas, Ludzas un Saldus tiesībsargājošās iestādes.

Komisijās piedalījušos ārstu skaits pa specialitātēm 2012.gadā

Akušieri ginekologi - 9	Psihiatri - 2
Reanimatologi - 9	Patologi - 2
Kardiologi - 7	Toksikologi - 2
Radiologi - 7	Alergologi - 2
Pediatri - 6	Torakālie ķirurgi - 2
Pulmonologi - 6	Septiskais ķirurgs - 1
Abdominālie ķirurgi - 5	Anesteziologs - 1
Ģimenes ārsti - 5	Hematologs - 1
Kardioķirurgi - 5	Endoskopists - 1
Neonatologi - 5	LOR - 1
Neirologi - 4	Mutes, sejas un žokļu ķirurgs - 1
Traumatologi - 4	Narkologs - 1
Dermatologi - 3	Neiroķirurgs - 1
Infektologi - 3	NMP ārsts - 1
Oftalmologi - 3	Palliatīvās aprūpes speciālists - 1
Urologi - 3	

„Ārstu lietās” 2012.gadā piedalījušies 31 profila medicīnas speciālisti, kopskaitā – 95.
Komisijās iesaistītie tiesu medicīnas eksperti un speciālisti piedalījušies tiesu sēdēs:
2012. gadā – 22 reizes;
2011. gadā – 21 reizi;
2010.gada – 8 reizes.

Ekspertu atzinumus „Ārstu lietās” pēc konstatēto medicīniskās aprūpes defektu nozīmīguma var iedalīt 4 grupās:

1. Ārstniecības personu darbība radījusi kvalitatīvi jaunu, ar bijušo saslimšanu patoģenētiski nesaistītu patoloģiju (jatrogēnu). Šādam kritērijam 2012. gadā atbilst 1 ekspertīze.
2. Ārstniecības personu profesionālo pienākumu nepienācīga pildīšana būtiski veicinājusi nelabvēlīgā slimības (traumas) iznākuma iestāšanos. Šādam kritērijam 2012. gadā atbilst 10 ekspertīzes.
3. Mazāk nozīmīgi medicīniskās aprūpes pārkāpumi, kuriem, kā veicinošiem apstākļiem, bijusi netieša cēloņsakarība ar slimības (traumas) nelabvēlīgo iznākumu. Šādam kritērijam 2012. gadā atbilst 16 ekspertīzes.
4. Medicīniskās aprūpes pārkāpumi, kas reāli būtu ietekmējuši slimības iznākumu, nav konstatēti. Šādam kritērijam 2012. gadā atbilst 11 ekspertīzes

EKSPERTĪZES UN IZPĒTES DEPARTAMENTA STRUKTŪRVIENTĪBU DARBĪBAS PĀRSKATS PAR 2012.GADU

1. TANATOLOĢIJAS NODAĻA

Tanatoloģijas nodaļas funkcijas ir veikt pilna apjoma izmeklēšanu un tiesu medicīniskās sākotnējās, atkārtotās, papildus, komisijas un kompleksās ekspertīzes mirušajām personām (tai skaitā – skeletizētiem, ekshumētiem līķiem, sadalītu līķu daļām, jaundzimušo līķiem, u.c.).

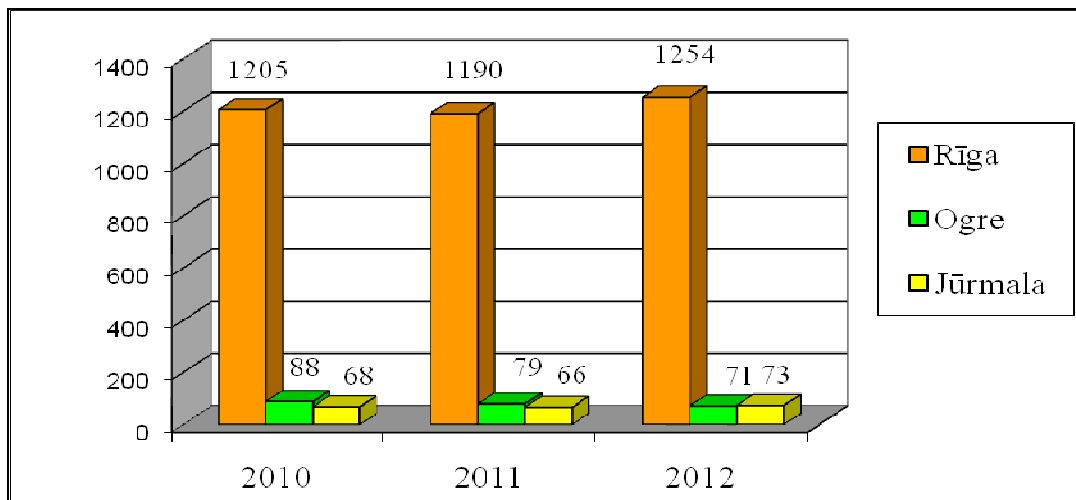
Tanatoloģijas nodaļa veic šādus uzdevumus:

- vardarbīgas nāves pazīmju noteikšanu vai to izslēgšanu;
- nāves cēloņa noteikšanu un nāves iestāšanās laika noteikšanu;
- miesas bojājumu rakstura un mehānisma noteikšanu;
- biomateriāla izņemšanu laboratoriskiem izmekļējumiem un līķu fotografēšanu;
- upuru identifikāciju masu katastrofu gadījumos;
- piedalās pēcdiploma izglītības veikšanā, kas saistīta ar mirušo pilna apjoma tiesu medicīnisko ekspertīžu veikšanu;
- sniedz konsultatīvu palīdzību tiesībsargājošām un ārstniecības iestādēm (jautājumos kas saistīti ar mirušo pilna apjoma izmeklēšanu un tiesu medicīniskām ekspertīzēm).

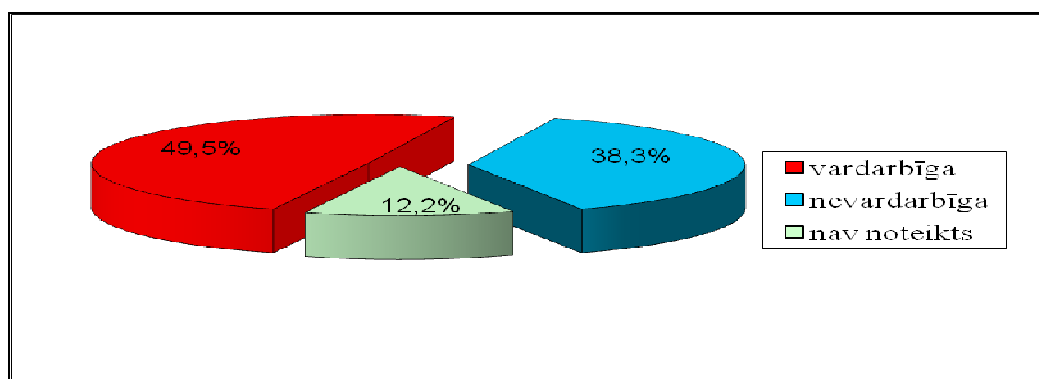
Darba veida un apjoma analīze par mirušo personu ekspertīzēm

	2010.g.	2011.g.	2012.g.
Ekspertīžu kopējais skaits	1361	1335	1398
1. Nevardarbīga nāve	473	473	535
2. Vardarbīga nāve	737	705	692
2.1. slepkavības	62	50	59
2.2. smagu miesas bojājumu nodarīšana	7	12	5
2.3. pašnāvība	141	147	156
3. Vardarbīgas nāves veidi			
3.1. mehāniskie bojājumi	300	295	287
3.2. mehāniskā asfiksija	212	216	184
3.3. elektrotraumas	7	6	2
3.4. saindēšanās	149	131	138
3.5. galējo temperatūru iedarbība	69	56	81
4. Nāves veids un iemesls nav noskaidrots	151	157	171
5. Izbraukumi uz notikuma vietām	69	62	70
6. Piedalīšanās tiesas sēdēs	23	25	28
7. Papildus ekspertīzes	46	51	48
8. Komisijas ekspertīzes	7	8	4
9. Kompleksās ekspertīzes	5	7	4
10. Neatpazītu līķu skaits, kas ievesti morgā	323	254	261

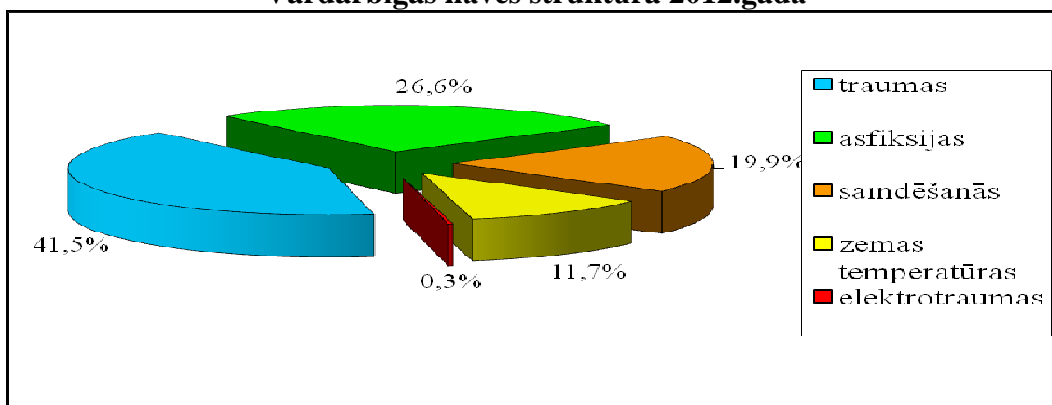
Veikto mirušo tiesu medicīnisko ekspertīžu skaits 2010.-2012.g.

Tanatoloģijas nodaļas veikto ekspertīžu skaits un veids 2012.gadā

Vardarbīgas nāves struktūra 2012.gadā

2. REĢIONĀLĀS NODAĻAS

Reģionālo nodaļu funkcijas ir veikt tiesu medicīniskās ekspertīzes un apsekošanas dzīvīem cilvēkiem, pilna apjoma izmeklēšanu un tiesu medicīniskās ekspertīzes mirušajiem cilvēkiem, tai skaitā, sākotnējās, komisijas, papildus, atkārtotas un kompleksās ekspertīzes noteiktu pašvaldību teritorijā, atbilstoši Centra reģionālajam sadalījumam.

Reģionālās nodaļas funkciju izpildei veic šādus uzdevumus (t.sk., skeletizētiem, ekshumētiem līķiem, sadalītu līķu daļām, jaundzimušo līķiem, u.c.):

- vardarbīgas nāves pazīmju noteikšanu vai to izslēgšanu;
- nāves cēloņa un nāves iestāšanās laika noteikšanu;
- biomateriāla izņemšanu laboratoriskiem izmeklējumiem;
- grūtniecības vai tās mākslīgas pārtraukšanas fakta noteikšanu;
- pazīmju noteikšanu, kas norāda uz dzimumnozieguma izdarīšanu;
- upuru identifikāciju masu katastrofu gadījumos;
- personas vecuma noteikšanu;
- miesas bojājumu rakstura un mehānisma noteikšanu;
- miesas bojājumu smaguma pakāpes noteikšanu;
- miesas bojājumu iestāšanās laika noteikšanu;
- līķu fotografēšanu;
- ekspertīzei vai apsekošanai pakļauto cilvēku fotografēšanu nepieciešamības gadījumā;
- pēc procesa virzītāja uzaicinājuma veic izmeklēšanas darbības (līķa apskati u.c.);
- sniedz konsultatīvu palīdzību tiesībsargājošām un ārstniecības iestādēm (jautājumos kas saistīti ar tiesu medicīniskām ekspertīzēm un apsekošanu dzīvīem cilvēkiem).

2.1. VIDZEMES REĢIONĀLĀ NODAĻA

Centrs - Valmiera – VP VRP Valmieras un Valkas policijas iecirkņu nozīmētās ekspertīzes.
Darba vietas: Cēsis – VP VRP Cēsu un **Limbažu** policijas iecirkņu nozīmētās ekspertīzes.
Gulbene – VP VRP Gulbenes un Alūksnes policijas iecirkņu un no 2013. gada arī VP LRP Balvu policijas iecirkņa nozīmētās ekspertīzes.
 2012. gadā ekspertīzes vēl tika veiktas arī Balvos.
 Līdz 2012. gada 5. jūlijam liķu tiesu medicīniskās ekspertīzes tika veiktas arī Limbažos.

Liķu tiesu medicīniskās ekspertīzes

Nodaļas darba apkopojums par mirušo personu ekspertīzēm (2010.-2012.g.)

	2010.g.	2011.g	2012.g.
Ekspertīžu kopējais skaits	272	243	285
1. Nevardarbīga nāve	59	63	87
2. Vardarbīga nāve	201	169	178
2.1. slepkavības	12	5	7
2.2 smagu miesas bojājumu nodarīšana	3	10	3
2.3. pašnāvība	57	60	59
3. Vardarbīgas nāves veidi			
3.1. mehāniskie bojājumi	61	56	60
3.2 mehāniskā asfiksija	100	69	75
3.3. elektrotraumas	3	3	2
3.4. saindēšanās	15	23	27
3.5. galējo temperatūru iedarbība	22	18	14
4. Nāves veids un iemesls nav noskaidrots	12	11	20
5. Izbraukumi uz notikuma vietām	4	14	6
6. Piedalīšanās tiesas sēdēs	11	15	4
7.Papildus ekspertīzes	6	8	3
8. Neatpazītu liķu skaits, kas ievesti morgā	9	6	9

2012.gadā salīdzinot ar 2011.gadu palielinājies ekspertīžu kopējais skaits par 17,3%, t.sk., nevardarbīgo nāves gadījumu skaits par 38%, vardarbīgo nāves gadījumu skaits par 5%. Par 81% palielinājies nenoskaidroto nāves iemeslu un veidu liķu skaits.

Nevardarbīgās nāves gadījumu skaits īpaši palielinājies ekspertīzēs, kuras uzdod Valkas policijas iecirknis, ja 2011. gadā nevardarbīga nāve bija 6 gadījumos no 31, tad 2012. gadā nevardarbīga nāve bija 25 gadījumos no 48. Citu bijušo rajonu teritorijās tik būtisku izmaiņu nav.

2012.gadā bija 6 izbraukumi uz notikuma vietām (2011.gadā – 14 izbraukumi, 2010.gadā – 4).

Dzīvo personu tiesu medicīniskās ekspertīzes

Vidzemes reģionālajā nodaļā 2012. gadā tika veiktas 1156 dzīvo personu tiesu medicīniskās ekspertīzes.

Dzīvo personu ekspertīžu apjoma un veida apkopojums par 2010.-2012.gadu

	2010.g.	2011.g.	2012.g.
Ekspertīžu kopējais skaits	893	1233	1156
1. Ekspertīzes miesas bojājumu smaguma pakāpes noteikšanai	842	1195	1122
1.1. Smagi miesas bojājumi	47	57	58
1.2. Vidēji miesas bojājumi	127	180	175
1.3. Viegli miesas bojājumi	231	258	253
1.4. Maznozīmīgi miesas bojājumi	306	521	481
1.5. Miesas bojājumi nav konstatēti	131	179	146
1.6. Nepabeigtās ekspertīzes	-	-	9
2. Tiesu ginekoloģiskās un androloģiskās ekspertīzes	51	38	31
2.1. Izvarošana	18	13	13
2.2. Netiklās darbības	17	15	13
2.3. Homoseksuālisms, pielietojot vardarbību	1	1	-
2.4. Androloģiskās ekspertīzes	15	9	5
3. Piedalīšanās tiesas sēdēs	23	14	13
4. Komisijas ekspertīzes	-	2	3

Dzīvo personu ekspertīžu skaits 2012.gadā (1156), salīdzinot ar 2011.gadu (1233) ir par 6% mazāks. Salīdzinot ar 2010.gadu (893) ekspertīžu skaits pēdējo divu gadu laikā ir lielāks. Ekspertīžu skaits galvenokārt ir palielinājies uz maznozīmīgo miesas bojājumu rēķina.

Ginekoloģisko un androloģisko ekspertīžu skaits pēdējo gadu laikā ir samazinājies no 51 ekspertīzes 2010.gadā līdz 31 ekspertīzei 2012.gadā. 2012.gadā izvarošana 13 gadījumos, netiklas darbības 13 gadījumos, androloģiskās ekspertīzes 5 gadījumi. Komisijas ekspertīžu skaits 2012.gadā bija 3.

2012. gadā nodaļas eksperti piedalījās 17 tiesas sēdēs.

2.2. LATGALES REĢIONĀLĀ NODAĻA

Centrs – Daugavpilī, darba vieta – Rēzeknē.

Darba apkopojums par mirušo personu ekspertīzēm Latgales reģionā

	2010.g.	2011.g.	2012.g.
Ekspertīžu kopējais skaits	442	380	436
1. Nevardarbīga nāve	103	72	124
2. Vardarbīga nāve	307	270	295
2.1. slepkavības	31	28	27
2.2 smagu miesas bojājumu nodarīšana	1	3	3
2.3. pašnāvība	52	70	67
3. Vardarbīgas nāves veidi			
3.1. mehāniskie bojājumi	108	92	100
3.2 mehāniskā asfiksija	113	100	110
3.3. elektrotraumas	3	1	-
3.4. saindēšanās	50	46	46
3.5. galējo temperatūru iedarbība	30	31	39
4. Nāves veids un iemesls nav noskaidrots	32	38	17
5. Izbraukumi uz notikuma vietām	25	19	17
6. Piedalīšanās tiesas sēdēs	38	21	9
7.Papildus ekspertīzes	3	3	-
8. Neatpazītu liķu skaits, kas ievesti morgā	21	20	16

Dzīvo personu ekspertīžu apjoma un veida apkopojums par 2010.-2012.gadu

	2010.g.	2011.g.	2012.g.
Ekspertīžu kopējais skaits	744	979	813
1. Ekspertīzes miesas bojājumu smaguma pakāpes noteikšanai	720	941	769
1.1.Smagi miesas bojājumi	79	75	56
1.2.Vidēji miesas bojājumi	128	155	133
1.3.Viegli miesas bojājumi	174	209	181
1.4.Maznozīmīgi miesas bojājumi	261	373	277
1.5.Miesas bojājumi nav konstatēti	77	129	121
1.6. Nepabeigtās ekspertīzes	1	-	1
2.Tiesu ginekoloģiskās un androloģiskās ekspertīzes	18	20	34
2.1.izvarošana	16	15	23
2.2.netiklās darbības	2	5	7
2.5. androloģiskās ekspertīzes	-	-	4
3.Piedalīšanās tiesas sēdēs	48	36	29

2.3. KURZEMES REĢIONĀLĀ NODAĻA

Centrs – Ventspilī, darba vietas – Liepājā un Tukumā.

Mirušo personu ekspertīžu skaitlisks apkopojums Kurzemes reģionā

	2010.g.	2011.g.	2012.g.
Ekspertīžu kopējais skaits	219	191	215
1. Nevardarbīga nāve	24	29	22
2. Vardarbīga nāve	176	146	182
2.1. slepkavības	7	10	10
2.2 smagu miesas bojājumu nodarīšana	8	8	10
2.3. pašnāvība	45	41	55
3. Vardarbīgas nāves veidi	176	146	182
3.1. mehāniskie bojājumi	67	57	74
3.2 mehāniskā asfiksija	63	50	75
3.3. elektrotraumas	3	2	3
3.4. saindēšanās	29	24	21
3.5. galējo temperatūru iedarbība	14	13	9
4.Nāves veids un iemesls nav noskaidrots	19	16	11
5. Izbraukumi uz notikuma vietām	36	27	31
6. Piedalīšanās tiesas sēdēs	6	4	5
7.Papildus ekspertīzes	6	3	10
8. Neatpazītu liķu skaits, kas ievesti morgā	26	13	8

Dzīvo personu ekspertīžu apjoma un veida apkopojums 2010.-2012.gados

	2010.g.	2011.g.	2012.g.
Ekspertīžu kopējais skaits	783	1239	1158
1. Ekspertīzes miesas bojājumu smaguma pakāpes noteikšanai	746	1210	1131
1.1.Smagi miesas bojājumi	62	49	99
1.2.Vidēji miesas bojājumi	152	184	193
1.3.Viegli miesas bojājumi	189	309	261
1.4.Maznozīmīgi miesas bojājumi	282	531	443
1.5.Miesas bojājumi nav konstatēti	61	137	135
2.Tiesu ginekoloģiskās un androloģiskās ekspertīzes	37	29	27
2.1.izvarošana	29	25	21
2.2.netiklās darbības	7	3	1
2.3.homoseksuālisms, pielietojot vardarbību	-	1	2
2.4. androloģiskās ekspertīzes	1	-	3
3.Piedalīšanās tiesas sēdēs	12	11	23

2.4. ZEMGALES REĢIONĀLĀ NODAĻA

Centrs – Jelgavā, darba vietas – Pļaviņās un Bauskā.

Analizējot veiktā darba apjomu par pēdējiem gadiem ir redzams, ka dzīvo personu ekspertīžu skaits palielinājies 2011.gadā un turas tādā pat līmenī. Mirušo personu ekspertīžu skaits 2011.gadā samazinājās, bet 2012. gadā atkal palielinājās. Vardarbīga nāve procentuāli sastāda 71 %.

Darba apkopojums mirušo personu ekspertīzēm (2010.g.-2012.g.)

	2010.g.	2011.g.	2012.g.
Ekspertīžu kopējais skaits	471	384	395
1. Nevardarbīga nāve	145	98	91
2. Vardarbīga nāve	317	268	280
2.1. slepkavības	25	18	22
2.2 smagu miesas bojājumu nodarīšana	9	2	2
2.3. pašnāvība	95	82	81
3. Vardarbīgas nāves veidi			
3.1. mehāniskie bojājumi	109	108	99
3.2 mehāniskā asfiksija	139	101	106
3.3. elektrotraumas	1	-	4
3.4. saindēšanās	19	18	43
3.5. galējo temperatūru iedarbība	24	26	28
4.Nāves veids un iemesls nav noskaidrots	9	18	24
5. Izbraukumi uz notikuma vietām	66	52	42
6. Piedalīšanās tiesas sēdēs	41	25	19
7. Neatpazītu liķu skaits, kas ievesti morgā	3	11	23

Mirušo ekspertīžu skaits praktiski visos trīs gados pieturas vienādā līmenī, vardarbīgas nāves ir ar tendenci pieaugt, tas ir, no 66 līdz 81 %. Vardarbīgas nāves gadījumos lielāko daļu sastāda sadzīves traumas - 50 % no kopējā ekspertīžu skaita, ielas traumas - 30 %, transporta traumas - 15 %. Darba traumas sastāda 2,5 %, ko var izskaidrot ar darba drošības noteikumu neievērošanu un to pārkāpšanu, pašu cilvēku neuzmanību, pārslodzi, mazu darba stāžu un pieredzi darbā, kā arī ar alkohola lietošanu darba laikā.

Augstā līmenī ir pašnāvību skaits, it sevišķi jaunu cilvēku vidū - pa reģionu – 258 gadījumi par trijiem gadiem, 2012 gadā 81 gadījums, Pļaviņu nodaļā – 39, Jelgava – 30, Bauskā – 12, ko var izskaidrot ar ekonomisko situāciju valstī, zemo cilvēku labklājības līmeni, bezdarba un augsto alkoholisma līmeni.

2010. - 2012.gados tiesu medicīnas ekspertu izbraukumu skaits uz notikumu vietām policijas operatīvās grupas sastāvā attiecīgi no 66 līdz 42 reizēm. Eksperti 100 % izbrauc uz notikumu vietām slepkavību un smagu miesas bojājumu nodarīšanas gadījumos, kas noveduši pie nāves iestāšanās. Tāpat arī ekspertu izbraukumi 100 % notiek arī dzimumnoziedzumu gadījumos.

**Dzīvo personu ekspertīžu apkopojums
(2010.-2012.g.)**

	2010.g.	2011.g.	2012.g.
Ekspertīžu kopējais skaits	977	1353	1365
1. Ekspertīzes miesas bojājumu smaguma pakāpes noteikšanai	927	1324	1333
1.1.Smagi miesas bojājumi	84	87	91
1.2.Vidēji miesas bojājumi	164	190	193
1.3.Viegli miesas bojājumi	231	293	327
1.4.Maznozīmīgi miesas bojājumi	357	617	584
1.5.Miesas bojājumi nav konstatēti	70	117	139
2. Tiesu ginekoloģiskās un androloģiskās ekspertīzes	36	29	31
2.1.izvarošana	16	20	24
2.2.netiklās darbības	15	5	6
2.3.homoseksuālisms, pielietojot vardarbību	1	4	-
2.4. krimināls aborts	-	-	-
2.5. androloģiskās ekspertīzes	-	-	-
3.Piedalīšanās tiesas sēdēs	37	21	17 (78 h)
4. Komisijas ekspertīzes	2	1	1
Citas	10 (narkomāni) 4 (dzimumstāv.)	- 2	- 1

3. KLĪNISKĀ TIESU MEDICĪNISKĀS EKSPERTĪZES NODAĻA

Klīniskās tiesu medicīniskās ekspertīzes nodaļas (turpmāk – KTMEN) funkcijas ir veikt tiesu medicīniskās ekspertīzes un apsekošanas dzīvajām personām, tai skaitā, papildus, atkārtotās, komisijas un kompleksās ekspertīzes kriminālprocesos, civilprocesos un administratīvajos procesos.

KTMEN veic šādas uzdevumus:

- miesas bojājumu rakstura un mehānisma noteikšanu;
- miesas bojājumu smaguma pakāpes noteikšanu;
- miesas bojājumu iestāšanās laika noteikšanu;
- personas vecuma noteikšanu;
- grūtniecības vai tās mākslīgas pārtraukšanas fakta noteikšanu;
- pazīmju noteikšanu, kas norāda uz dzimumnozieguma izdarīšanu;
- ekspertīzei vai apsekošanai pakļauto cilvēku fotografēšanu nepieciešamības gadījumā;
- veic pēcdiploma izglītību, saistītu ar tiesu medicīnisko ekspertīžu vai apsekošanas veikšanu dzīviem cilvēkiem;
- sniedz konsultatīvu palīdzību tiesībsargājošām un ārstniecības iestādēm.

KTMEN darba apjoma salīdzinoši rādītāji (2010.g.- 2012.g.)

	2010.g.	2011.g.	2012.g.
Ekspertīžu kopējais skaits	2838	3602	3510
Smagi miesas bojājumi	205	227	183
Vidēji miesas bojājumi	413	508	575
Viegli miesas bojājumi	1472	610	563
Maznozīmīgi miesas bojājumi	-	1349	1209
Dzimumnoziegumu ekspertīzes	49	40	36
Komisijas ekspertīzes	71	87	82
Konsultatīvie atzinumi	-	-	4
Miesas bojājumi nav konstatēti	346	446	491
Nepabeigtas ekspertīzes	282	335	367

Kopējais ekspertīžu skaits 2012.gadā salīdzinoši ar iepriekšējiem gadiem ir tajā pašā līmenī.

Smagie miesas bojājumi ir bijuši apmēram **5 %** gadījumos no kopējo ekspertīžu skaita. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, to skaits nedaudz samazinājies. Tie, galvenokārt, saistīti ar gadījumiem, kuros konstatētas penetrējošas brūces ķermenī (pārsvarā – sadzīves apstākļos), kur bijuši vaļēji stobrkaulu lūzumi un galvaskausa kaulu un smadzeņu traumas (lielākā daļā – ceļu satiksmes negadījumu rezultātā).

Vidēja smaguma miesas bojājumi ir bijuši **16 %**. Salīdzinoši ar iepriekšējiem gadiem, to skaits stabili pieaug. Skaita palielinājums saistīts ar precīzu radioloģisko diagnostiku, jo pašlaik praktiski visiem pacientiem veiktas sejas kaulu datortomogrāfijas. Tie arī,

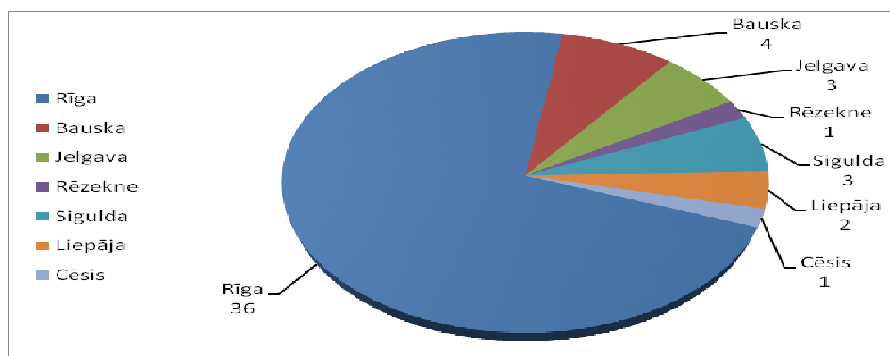
galvenokārt, saistīti ar skeleta kaulu slēgtiem lūzumiem (pārsvarā sadzīves traumatisma dēļ, gan arī ceļu satiksmes negadījumos).

Nepabeigtās (etapa) ekspertīzes saistītas ar medicīnas dokumentu trūkumu (kurus policijas darbinieki neiesniedz savlaicīgi, ka arī cietušo ilgstošo ārstēšanos).

Rīgā un Rīgas reģionā veikto ekspertīžu analīze

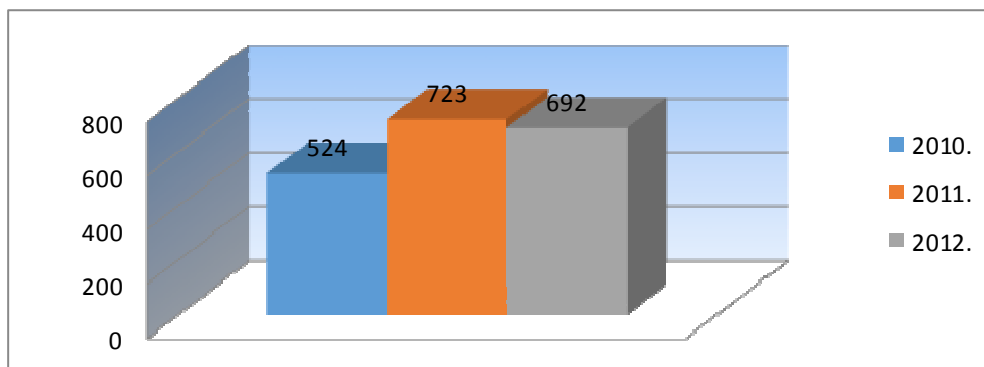
Ekspertu darbu apgrūtina ļoti zema medicīniskās dokumentācijas kvalitāte, kas izraisa nepieciešamību atšifrēt ārstu ierakstus, atkārtotu cietušo izsaukšanu uz apsekošanu un medicīnas darbinieku papildu paskaidrojumu sniegšanu policijas darbiniekiem.

Ļoti daudz laika aizņem vairākkārtēja tiesu medicīnas ekspertu izsaukšana uz tiesas sēdēm; sevišķi, kad miesas bojājumi novērtēti kā vieglie. 2012. gadā Klīniskās tiesu medicīniskās ekspertīzes nodaļā saņemto tiesas pavēstu kopējais skaits – 50 (no tiem 14 citās Latvijas pilsētās). Tiesu sēžu sadalījums pa pilsētām: Jelgava - 3, Rēzekne - 1, Sigulda - 3, Liepāja - 2, Bauska - 4, Cēsis -1, Rīga – 36.

Reizēm mēnesī KTMEN eksperti saņem 6 un vairāk tiesu pavēstes.

Ceļu satiksmes negadījumu rezultātā veikto ekspertīžu skaits 2010.g.-2012.g.

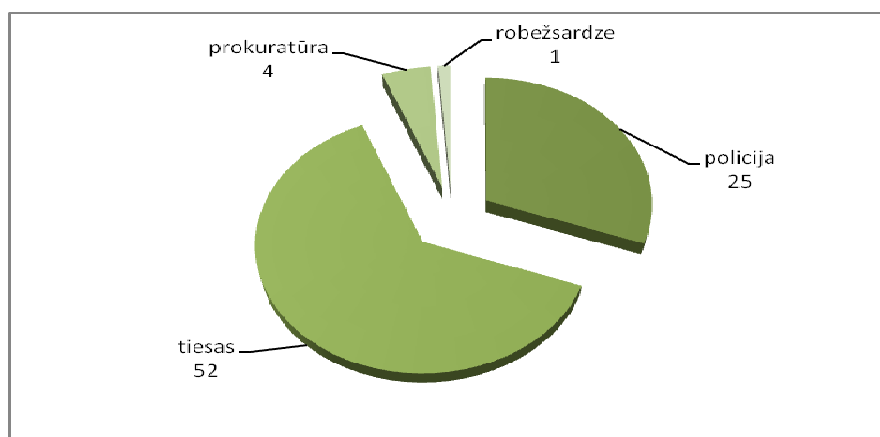

Konsultatīvie atzinumi

2012.gadā veikti 4 konsultatīvie atzinumi. No tiem:
 2 - pēc LR Tiesībsarga pieprasījuma;
 1 - pēc Veselības inspekcijas pieprasījuma;
 1 - pēc LR IeM Iekšējās drošības biroja pieprasījuma.

Komisijas un atkārtoto ekspertīžu analīze

Kopējais komisijas un atkārtoto ekspertīžu skaits 2012.gadā – 82.
 No tām: 71 bija veiktas kriminālprocesos, 7 civilprocesos, 4 administratīvajos procesos.
2012.gadā 82 komisijas ekspertīzes uzdeva: 52 - tiesas, 25 - policija, 4 –prokuratūra, 1-robežsardze. No 82 komisijas ekspertīzēm bija 4 kompleksās ekspertīzes ar autotehniķiem, 9 ar psihietriem.

2012.gadā 82 komisijas ekspertīzes iedalījums:

- veselības stāvokļa noteikšanas ekspertīzes – 48;
- komisijas ekspertīzes - 34.

Veselības stāvokļa noteikšanas ekspertīžu analīze

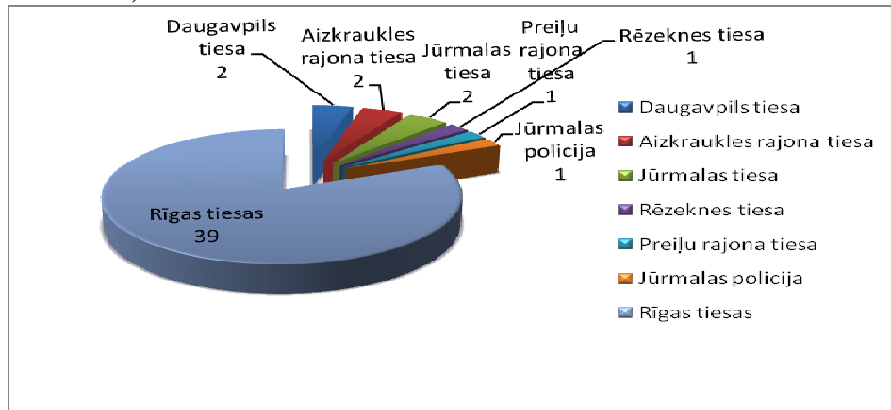
2012.gadā veiktas 48 veselības stāvokļa noteikšanas ekspertīzes.

No tām:

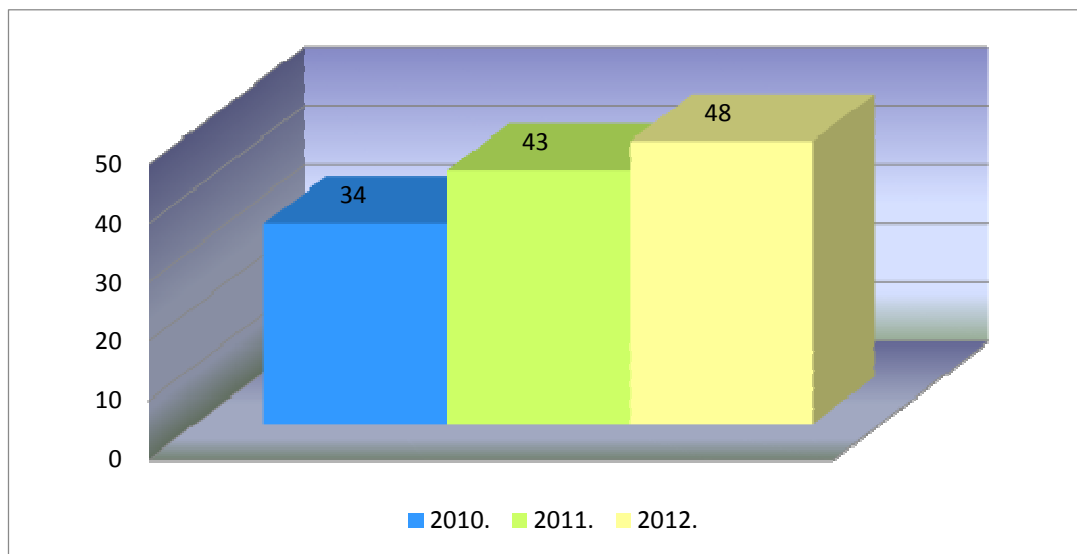
- 47 ekspertīzes, kur apsekojamai personai pieļauj veikt nepieciešamās izmeklēšanas darbības, piedalīties tiesas procesā, izciest sodu ieslodzījuma vietā. Minētās ekspertīzes bija saistītas ar sirds kaitēm, traumas sekām, HIV un C hepatīta saslimšanām, cukura diabētu, arteriālu hipertenziju, vājdzirdību, imūnsistēmas darbības traucējumiem, hroniskām izmaiņām mugurkaulājā utt.
- 1 gadījumā konstatēts, ka apsekojamā persona nevar veikt nepieciešamās izmeklēšanas darbības, piedalīties tiesas procesā, izciest sodu ieslodzījuma vietā. Pārstādīta niere, ir urinācijas atceses traucējumi, paredzēta rekonstruktīva operācija. Jautājums varētu būt risināms ne agrāk kā pēc pusgada.

- 1 gadījumā, veicot pēcnāves ekspertīzi, nebija iespējams noteikt cietušās personas veselības stāvokli uz testamenta parakstīšanas laiku, jo medicīniskā dokumentācija ar šādiem datiem nebija.

No 48 veiktajām veselības stāvokļa noteikšanas ekspertīzēm 2 veikt uzdeva Daugavpils tiesa, 2 – Aizkraukles rajona tiesa, 2 – Jūrmalas tiesa, 1 – Jūrmalas policija, 1 – Rēzeknes tiesa, 1- Preiļu rajona tiesa, 39 – Rīgas tiesas (Augstākā tiesa, apgabaltiesa, rajonu un priekšpilsētu tiesas).

Veselības stāvokļa noteikšanas ekspertīžu skaita dinamika 2010.g.-2012.g.

Veselības stāvokļa noteikšanas ekspertīžu veikšanas saistītas ar nepieciešamību izanalizēt lielā apjomā medicīnisko dokumentu oriģinālus, daļa no kuriem ļoti slikti salasāmi, kā arī izpētīt daudz krimināllietu sējumus. Veicot ekspertīzes, minētās grūtības aizņem ļoti daudz laika un parasti, lai sagatavotu ekspertīzi, organizētu ekspertu komisiju, veiktu komisijas tiesu medicīnisko apsekošanu un saskaņotu ekspertu komisijas slēdzienu nepieciešams 5-10 darba dienas.

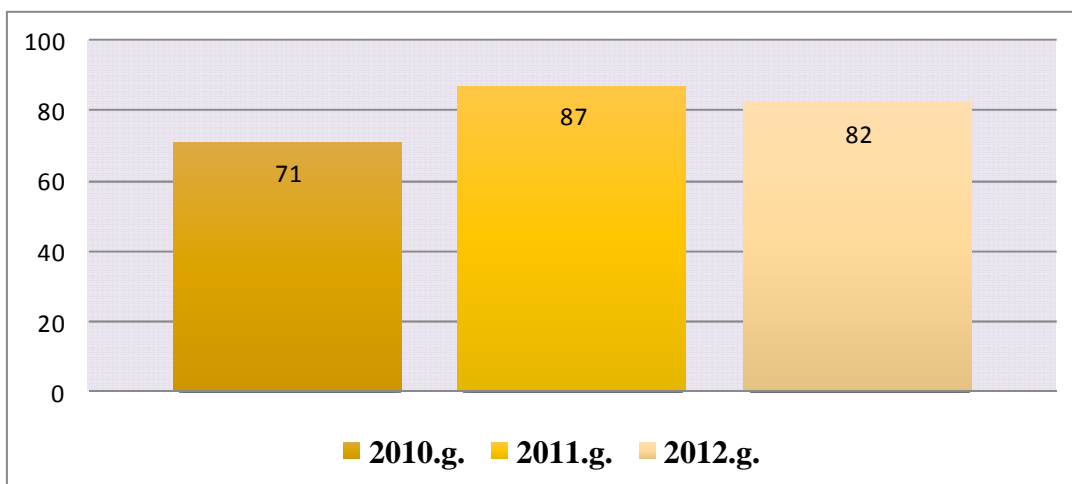
2012.gadā civillietās veikto ekspertīžu analīze

2012.gadā veiktas 7 ekspertīzes pēc civillietu materiāliem.

2012. gadā veikto komisijas ekspertīžu analīze

No 82 komisijas ekspertīzēm: sākotnējās 72, atkārtotas 8, papildus 2.

Komisijas ekspertīžu skaits dinamikā (2010.-2012.g.)

Redzams, ka pēdējo gadu laikā komisijas ekspertīžu skaits stabili liels.

4. TIESU HISTOLOĢIJAS LABORATORIJA

Tiesu histoloģijas laboratorijas (turpmāk – THL) funkcijas ir veikt bioloģiskā materiāla (mirušu personu), lietisko pierādījumu tiesu histoloģiskās ekspertīzes un izpētes, tai skaitā papildus, atkārtotās, komisijas un kompleksās ekspertīzes kriminālprocesos, civilprocesos un administratīvajos procesos.

THL veic šādus uzdevumus:

- izmeklē cilvēku līķu iekšējo orgānu un audu gabaliņus, biopsijas vai operāciju materiālu, nenoskaidrotas izcelsmes audu gabaliņus;
- izmeklē līķa dobumu šķidrumus, asinis un orgānus (planktona noteikšanai) noslīkšanas gadījumos;
- veic tiesu medicīnas ekspertu tiesu histoloģisko ekspertīžu un izpētes pēcdiploma izglītību;
- sniedz konsultatīvu palīdzību tiesībaizsardzības un ārstniecības iestādēm jautājumos, kas saistīti ar bioloģiskā materiāla (mirušu personu), lietisko pierādījumu tiesu histoloģiskajām ekspertīzēm un izpēti.

Laboratorija strādā atbilstoši prasībām, kas izvirzītas testēšanas laboratoriju darbībai (sertifikāts Nr. L-201-A beztermiņa).

THL darba veida un apjoma analīze

1.Līķa audu un orgānu izpēte	2010.g.	2011.g.	2012.g.
1.1.THL	2154	2047	2071
1.2.Reģionu THL	78	71	0
1.3.Mikropreparātu skaits	12924	10940	12338
1.4.Objektu skaits	37772	33370	37148
2.Planktona noteikšana, kopējais skaits	103	91	77
2.1.Šķidrums no spārnu kaula dobuma	86	68	63
2.2.Niere	10	9	12
2.3.Plaušas	1	0	1
2.4.Cits	4	3	1
3.Piedalīšanās tiesas sēdēs	0	3	1
4. Papildus ekspertīzes	2	9	8
5. Atkārtotas ekspertīzes	0	0	0
6. Ekspertu konsultācijas līķu ekspertīžu un patomorfoloģijas jautājumos	123 [70]	133 [72]	127 [68]
7. Komisijas ekspertīzes	0	3	2
8. Maksas pakalpojumi*	4	4	3
Piederība (Eiropas savienības pilsoņiem ir bezmaksas pakalpojumi):	2 Krievijas, 1 Filipīnu, 1 Austrālijas pilsoņu līķi	2 Krievijas, 2Kazahstānas pilsoņu līķi	2 Krievijas, 1 ASV pilsoņu līķi

Salīdzinot ar 2011.gadu nenozīmīgi (par 1%) palielinājies THL ekspertīžu skaits.

* atbilstoši Ministru kabineta 2005.gada 1.novembra noteikumiem Nr.830 „Noteikumi par Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra sniegto maksas pakalpojumu cenrādi”.

Kopā izmeklēti 12338 mikropreparātu skaits, kas ietver 37.148 objektus, šie rādītāji sasnieguši 2010.gada rādītājus.

Analizējot tiesu histoloģiski izmeklētos gadījumus jāņem vērā to, ka ne visās autopsijās tiek ņemti orgānu gabaliņi uz izmeklēšanu; pie maziem skaitļiem procentu rādītāju ticamības pakāpe ir apšaubāma.

THL diagnožu analīze
(2012.g. salīdzinot ar 2010.g. un 2011.g.)

Nr.	Nāves cēlonis	2010	2011	2012
1	Traumas	557	533	489
2	Saīdēšanās ar tvana gāzi	118	97	74
3	Saīdēšanās ar etilēnglikolu	2	1	5
4	Saīdēšanās ar kodīgām vielām	2	1	2
5	Noslīkšana	172	114	125
6	Cita veida mehāniskās asfiksijas (pārsvarā pakāršanās)	280	274	287
7	Termiski apdegumi	30	19	22
8	Nosalšana	112	99	94
9	Elektrotrauma	17	12	9
10	Miokarda infarkts	29	30	41
11	Sirds išēmiskā slimība + /miokarda akūta išēmija/	337	331	361
12	Reimatisms (visas izpausmes)	4	6	1
13	Miokardīts	1	1	0
14	Kardiomiopātija un hronisks alkoholisms	128	124	161
15	Pneimonija	37	44	75
16	Tuberkuloze	11	9	2
17	Tumori	10	14	13
18	Strutains iekaisums	3	1	3
19	Aknu ciroze	19	23	17
20	Gremošanas orgānu slimība	12	14	9
21	Urogenitāla patoloģija	1	4	6
22	Infekciju slimības	1	2	3
23	Nedzīvi dzimuši jaundzimušie	0	1	0
24	Dzīvi dzimuši jaundzimušie ar patoloģiju	3	2	0
26	Dzīvi dzimuši jaundzimušie, vardarbīgi miruši	1	1	0
27	Jaundzimušie ar mehānisku asfiksiju	0	2	0
28	Pūšanas izmaiņas	148	168	130
31	Citi (neklasificēti gadījumi (t.sk. arhīvs))	119	120	162

Salīdzinot ar 2011.gadu samazinājies ar traumām (9%) un saīdēšanās ar tvana gāzi (23,7%) mirušo skaits un pieaudzis ar miokarda infarktu (36,7%), sirds išēmisko slimību (9%), kardiomiopātiju un hronisko alkoholismu (30%) un pneimoniju (70%) mirušo skaits.

5. TIESU MEDICĪNAS ĢENĒTIKAS UN SEROLOĢIJAS LABORATORIJA

Tiesu medicīnas ģenētikas un seroloģijas laboratorijas (turpmāk – TMĢSL) funkcijas ir veikt tiesu medicīniskās lietisko pierādījumu bioloģiskās – seroloģiskās un ģenētiskās ekspertīzes un izpēti, tai skaitā papildus, atkārtotās, komisijas un kompleksās ekspertīzes kriminālprocesos, civilprocesos un administratīvajos procesos.

TMĢSL veic šādus uzdevumus:

- nodrošina un veic tiesu medicīniskās lietisko pierādījumu bioloģiskās – seroloģiskās un ģenētiskās ekspertīzes:
  - bioloģiskas izcelsmes objektu identifikāciju uz lietiskajiem pierādījumiem, veicot cilvēka bioloģiskā materiāla veida, sugas piederības noteikšanu un seroloģisko izpēti;
  - bioloģiskas izcelsmes objektu identifikāciju uz lietiskajiem pierādījumiem, veicot cilvēka bioloģiskā materiāla veida, sugas piederības noteikšanu un ģenētisko izpēti;
  - neatpazītu personu līķu identifikāciju veicot ģenētisko izpēti.
- līķu un dzīvu personu bioloģiskā materiāla izmeklēšanu;
- paternitātes, maternitātes un cita veida radniecības noteikšanu;
- vardarbīgā nāvē un neatpazītu personu līķu bioloģiskā materiāla uzglabāšanu arhīvā DNS nacionālās datu bāzes uzturēšanai;
- piedalās pēcdiploma izglītības veiksānā, kas saistīta ar lietisko pierādījumu tiesu medicīnisko ģenētisko un bioloģisko – seroloģisko ekspertīzi un izpēti;
- sniedz konsultatīvu palīdzību tiesībsargāšanas un ārstniecības iestādēm jautājumos, kas saistīti ar lietisko pierādījumu tiesu medicīniskām ģenētiskām un bioloģiskām – seroloģiskām ekspertīzēm un izpēti.

Laboratorija strādā atbilstoši prasībām, kas izvirzītas testēšanas laboratoriju darbībai – 2006.gada 24.novembrī Tiesu medicīnas klīnisko laboratoriju apvienībai izsniegts sertifikāts Nr.L-201-A, kas apliecina, ka tehniskā kompetence ir novērtēta un atzīta par atbilstošu “Vispārējām prasībām testēšanas laboratoriju darbībai” un laboratorija ir kompetenta veikt testēšanu šādās sfērās: imūnhematoloģija, molekulārā bioloģija. Sertifikāts beztermiņa.

Salīdzinot ar 2011.gadu 2012.gadā TMĢSL ir palielinājies darba apjoms pieaudzis gan ekspertīžu skaits, gan izmeklēto objektu skaits.

TMGSL darba veida un apjoma analīze

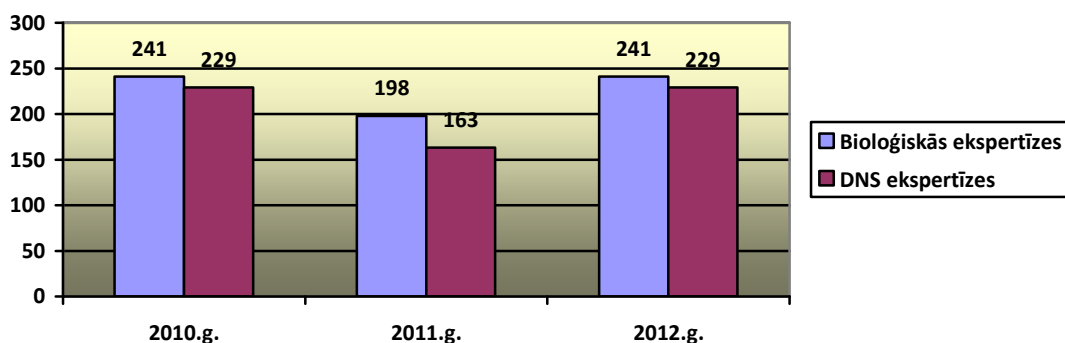
Izmeklējuma nosaukums	2010.gads	2011.gads	2012.gads	Piezīmes (salīdzinot 2012.gadu pret 2011.)
1.Bioloģiskā seroloģiskā izmeklēšana:				
1.1.ekspertīzes	262	198	241	+43
1.2.akti	46	54	29	
1.3.atbildes	1315	1072	1205	
Kopā 1.1.-1.3	1623	1324	1475	+151
1.4. Izmeklētie priekšmeti	2118	1785	2068	+283
1.5. Izmeklēto objektu:				
1.5.1.asinis	7053	5695	5846	
1.5.2. izdalījumi	1165	1080	1537	
1.5.3.mati	829	524	802	
1.5.4.citoloģija	273	180	375	
Kopā 1.5.	9320	7479	8560	+1081
2.DNS izmeklēšana:				
2.1.Pēc pieprasītāja:				
2.1.1.civillietās un procesos	75	63	43	
2.1.2.krimināllietās un procesos	104	82	165	
2.1.3.privātpersonu pieprasījums	26	18	21	
Kopā:2.1	205	163	229	+66
2.2.Pēc veida:				
2.2.1.Paternitāte	101	82	67	
2.2.2.Līķu identifikācija	-	5	25	
2.2.3.Traipu identifikācija	104	76	137	
Kopā:2.2	205	163	229	+66
2.3.Izmeklēto paraugu un traipu skaits:				
2.3.a.asinis	517	439	556	
2.3.b.izdalījumi	38	55	120	
2.3.c mati	-	-	1	
2.3.d.pārējie	-	8	13	
Kopā 2.3.	555	502	690	+188
3.Arhivētais Līķu bioloģiskais materiāls:				
3.1.Līķu skaits, no kuriem saņemts materiāls	1874	1800	1904	+104
3.2.Arhivēto paraugu skaits	1952	1861	1944	+83
4.Piedalīšanās tiesas sēdēs	netika uzskaitītas	6	7	
5.Papildus ekspertīzes	-	-	3 (sākotnējā bioloģiskā, papildus atsevišķi objekti DNS)	
6.Atkārtotas ekspertīzes	-	-	1 (pēc VP Kriminālistikas pārvaldes)	
7.Maksas pakalpojumi*	101	81	64	

* atbilstoši Ministru kabineta 2005.gada 1.novembra noteikumiem Nr.830 „Noteikumi par Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra sniegto maksas pakalpojumu cenrādi”.

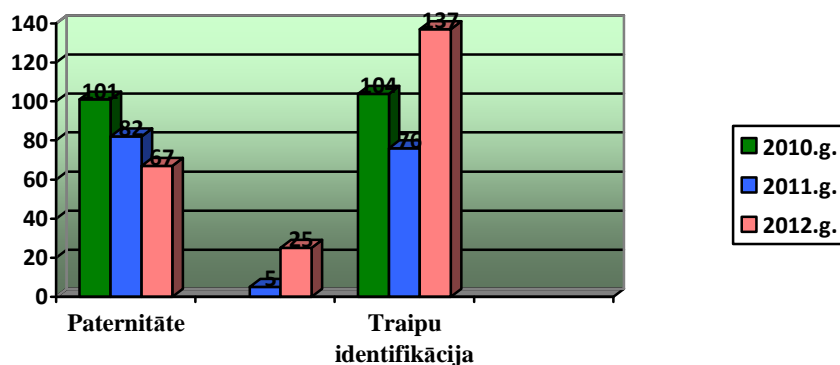
Analizējot 2012.gadā veikto darba apjomu un salīdzinot to ar 2011.gada datiem, redzams, ka 2012.gadā veiktas attiecīgi par 21.7% vairāk bioloģiskās ekspertīzes (t.sk., 15.9% vairāk izmeklēti priekšmeti), toties par 53% mazāk tika veiktas tiesu medicīniskās izpētes, par ko sastādīti tiesu medicīniskās izmeklēšanas akti.

2012.gadā salīdzinot ar 2011.gadu ir palielinājies DNS izmeklējumu skaits palielinājies par 40%, neskatoties uz to, ka maksas pakalpojumu jomā izmeklējumu skaits ir samazinājies par 29%.

Ekspertīžu skaita salīdzinājums 2010.gada - 2012.gadam

DNS ekspertīžu veidu salīdzinājums

6. TIESU MEDICĪNISKĀS KRIMINĀLISTIKAS LABORATORIJA

Tiesu medicīniskās kriminālistikas laboratorijas (turpmāk – TMKL) funkcijas ir veikt tiesu medicīniskās kriminālistikas ekspertīzes un izpēti, tai skaitā, papildus, atkārtotās, komisijas un kompleksās ekspertīzes kriminālprocesos, civilprocesos un administratīvajos procesos.

TMKL veic šādus uzdevumus:

- nodrošina un veic tiesu medicīniskās kriminālistikas ekspertīzes un izpēti:
  - bojājumu, kas nodarīti ar trulu un asu priekšmetu, šaujamo ieroci, elektrisko strāvu u.c., īpašību un to veidošanās mehānisma noteikšanu uz ādas, mīkstiem audiem, kauliem un iekšējiem orgāniem, kā arī uz apģērba;
  - pielietotā priekšmeta identifikāciju pēc bojājumiem uz ķermeņa un apģērba;
  - kaulu atlieku izmeklēšanu: sugas piederības, personas rases, dzimtes, vecuma un auguma garuma noteikšanai, personas identifikāciju pēc zobu statusa;
  - asins pēdu veidošanās mehānisma noteikšanu uz apģērba, traumējošiem priekšmetiem, ieročiem un citiem tiesu medicīnas ekspertīžu objektiem, kā arī notikuma vietā;
  - pūšanas procesā izmainītu līķu ķermeņa daļu sākotnējā izskata atjaunošanu;
  - metālisko inžū klātbūtnes un daudzuma noteikšanu;
  - cita veida ekspertīzes, kuru veikšanai nepieciešamas speciālas zināšanas tiesu medicīniskajā kriminālistikā.
- piedalās pēcdiploma izglītības veikšanā, kas saistīta ar lietisko pierādījumu tiesu medicīniskās kriminālistikas ekspertīzi un izpēti;
- sniedz konsultatīvu palīdzību tiesībsargājošām un ārstniecības iestādēm (jautājumos kas saistīti ar lietisko pierādījumu tiesu medicīniskās kriminālistikas ekspertīzēm un izpēti).

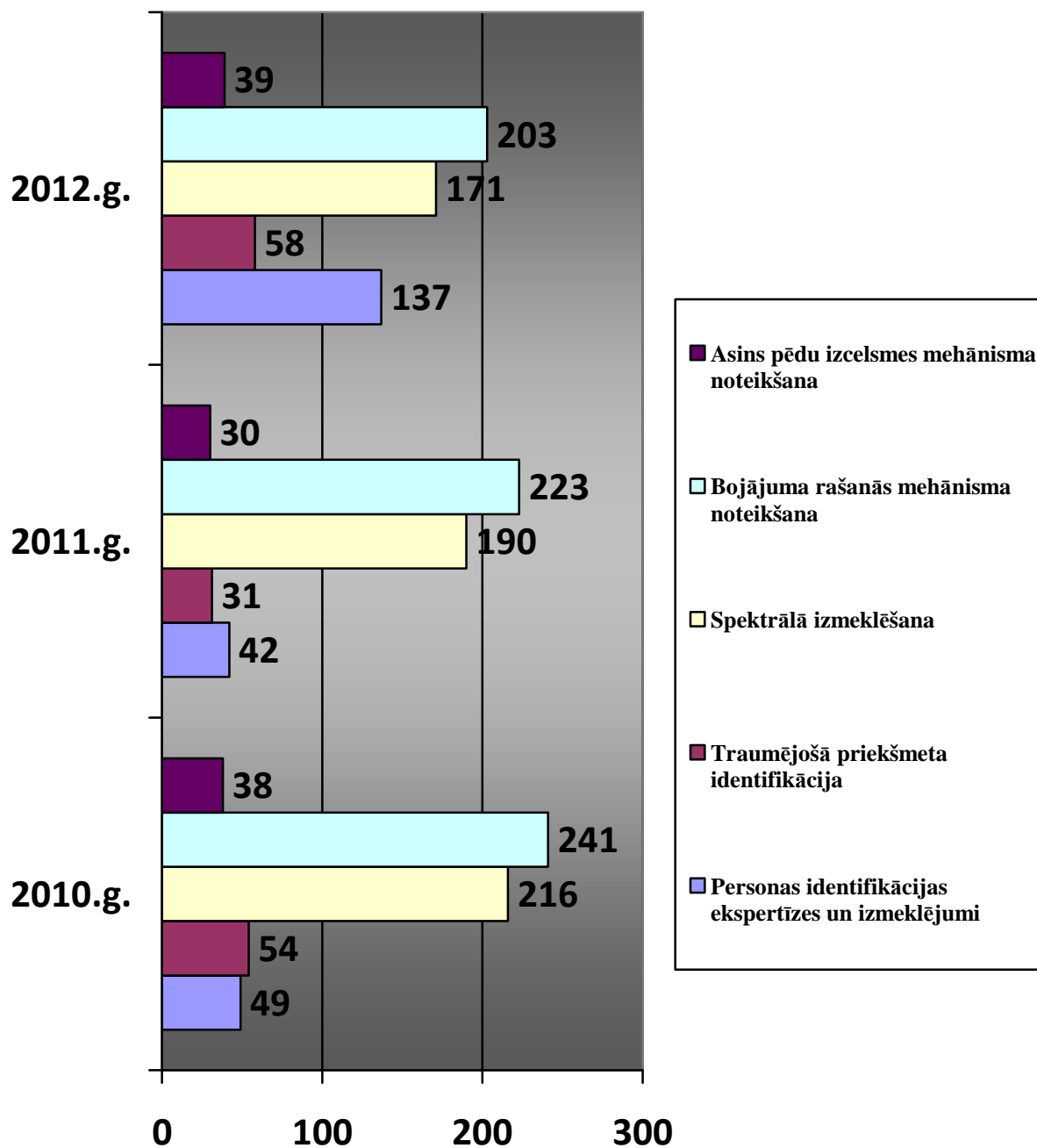
TMKL darba veida un apjoma analīze

Nr.	Izmeklējuma veids	2010. gads		2011. gads		2012. gads	
		N	E	N	E	N	E
1.	Personas identifikācijas ekspertīzes un izmeklējumi	49	1312	42	1322	137	1173
2.	Traumējošā priekšmeta identifikācija	54	1092	31	856	58	1536
3.	Spektrālā izmeklēšana	216	476	190	414	171	356
4.	Bojājuma rašanās mehānisma noteikšana	241	2717	223	2944	203	2137
5.	Asins pēdu izcelsmes mehānisma noteikšana	38	1309	30	1437	39	1638
Kopā		598	6906	516	6973	608	6840
6.	Piedalīšanās tiesas sēdēs	3		1		2	
7.	Komisijas ekspertīzes	1		0		1	

Izvērtējot darba veidu un apjomu, redzams, ka 2012.gadā, salīdzinot ar 2011. gadu, samazinājušās bojājumu rašanās mehānisma noteikšanas (9%), spektrālo izmeklējumu skaits (10%), un palielinājies traumējošā priekšmeta identifikācijas (87%), personas identifikācijas ekspertīzes un izmeklējumi (226%) un asins pēdu rašanās mehānisma noteikšana (30%).

Ekspertīžu un izmeklējumu skaita palielinājums 2012. gadā saistīts ar viena izmeklējumu veida – mirušās personas zobu statusa noteikšana ieviešanu.

Ekspertīžu un izmeklējumu skaita izmaiņas

7. TIESU TOKSIKOLOĢIJAS LABORATORIJA

Tiesu toksikoloģijas laboratorijas (turpmāk – TTL) funkcijas ir veikt bioloģiskā materiāla (dzīvu un mirušu personu), lietisko pierādījumu tiesu toksikoloģiskās ekspertīzes un izpētes, tai skaitā papildus, atkārtotās, komisijas un kompleksās ekspertīzes kriminālprocesos, civilprocesos un administratīvajos procesos.

TTL veic šādus uzdevumus:

- nodrošina un veic sekojošu veidu tiesu toksikoloģiskās ekspertīzes un izpētes līķu bioloģiskajā materiālā, dzīvu personu bioloģiskajā materiālā, lietiskajos pierādījumos:
  - alkohola, tā homologu un „surogātu” (aizvietotāju) klātbūtnes noteikšana;
  - gaistošo toksisko vielu (t.sk. neiroparalītiskā, asaru, piparu gāze u.c.) noteikšana;
  - kodīgo un destruktīvo vielu noteikšana;
  - narkotisko un psihotropo vielu noteikšana;
  - smago metālu un metaloīdu noteikšana;
  - ārstniecības praksē pielietojamo medikamentu noteikšana;
  - toksisko augu un sēņu toksīnu noteikšana;
  - sadzīvē lietoto ķīmijas preparātu noteikšana;
  - nezināmas vielas (tabletes, pulvera, šķīduma u.c.) ķīmiskā sastāva precizēšana;
  - cita veida ekspertīzes, kuru veikšanai nepieciešamas speciālās zināšanas tiesu ķīmijā un toksikoloģijā.
- piedalās pēcdiploma izglītības veikšanā, kas saistīta ar lietisko pierādījumu tiesu toksikoloģisko ekspertīzi un izpēti;
- sniedz konsultatīvu palīdzību tiesībaizsardzības un ārstniecības iestādēm (jautājumos kas saistīti ar lietisko pierādījumu tiesu toksikoloģiskajām ekspertīzēm un izpēti).

TTL ir resertificēta (LR Veselības Ministrijas Veselības statistikas un medicīnisko tehnoloģiju valsts aģentūras sertifikāts Nr.L-197-A).

Darba veida un apjoma analīze TTL (veiktais darba apjoms 2010.-2012.gadam)

1.Izmeklējuma veids	2010.gads	2011.gads	2012. gads
1.1.ekspertīzes pēc lēmumiem	6	11	13
1.2.pēc TME nosūtījumiem	2590	2378	2488
1.3.atbildes TSK klīnikai	718	835	735
Kopā 1.1.-1.3.	3343	3224	3236
2.Izmeklējuma nosaukums			
2.1.Etanola un tā aizvietotāju noteikšana	3551	3179	3432
2.2.Narkotisko, psihoaktīvo vielu, medikamentu, citu vielu noteikšana	1165	923	786
2.3.Karboksihemoglobīns	204	168	139
3.Izmeklēto objektu skaits:			
3.1.asinis, urīns, iekšējie orgāni, mati	3583	3282	3610
4. Piedalīšanās tiesas sēdēs	1	-	-
8.Maksas pakalpojumi*	718	835	735

* atbilstoši Ministru kabineta 2005.gada 1.novembra noteikumiem Nr.830 „Noteikumi par Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra sniegto maksas pakalpojumu cenrādi”.

2012.gadā salīdzinot ar 2011.gadu, pēc izmeklējuma veida būtisku izmaiņu nav, toties etanola un tā aizvietotāju noteikšanas izmeklējumu daudzums ir palielinājies par 8%, narkotisko, psihoaktīvo vielu, medikamentu, citu vielu noteikšana ir samazinājusies par 15% un karboksihemoglobīna noteikšana ir samazinājusies par 17,3%. Kopumā izmeklēto objektu skaits ir palielinājies par 10%, bet maksas pakalpojumu skaits samazinājies par 18%.

No 3432 etanola un tā aizvietotāju noteikšanas ekspertīzēm 242 gadījumos koncentrācija pārsniedza 4% asinīs vai urīnā (7%) un 11 gadījumos tika noteikti alkohola surogāti (0.3%).

No 786 narkotisko, psihoaktīvo vielu, medikamentu, citu vielu noteikšanas ekspertīzēs:

- 29 gadījumos (3.7%) tika konstatētas narkotiskas vielas, no kuriem 30% bija t.s. kombinētās vielas;
- 124 gadījumos (15.8%) tika konstatētas psihotropās vielas, no kuriem 30% bija t.s. kombinētās vielas;
- 31 gadījumā (3.9%) tika konstatēti medikamenti (sirds līdzekļi, salicilāti, pretsāpju līdzekļi).

LATVIJAS AUDU BANKAS NODAĻA

Latvijas audu bankas nodaļa (turpmāk – LABN) ir specifiska struktūrvienība, kas veic miruša cilvēka audu izņemšanu, konservāciju, uzglabāšanu, nodod tos ārstniecības iestādēm sterilu transplantantu izgatavošanai, ko izmanto ķirurģiskā praksē transplantācijā dažādu slimību ārstēšanā.

LABN strādā saskaņā ar nacionālajiem un starptautiskajiem normatīvajiem aktiem, kas attiecas uz audu ieguvu un izmantošanu. LABN ir zinātniski – praktiskā bāze transplantācijas jomā.

LABN pamatuzdevums ir nodrošināt ārstniecības iestādes ar primāriem bioloģiskiem objektiem – transplantātiem no cilvēka audiem:

- radzenes transplantātiem acu traumu ārstēšanai;
- kaulu un saistaudu fragmentiem traumatoloģiskai, ortopēdiskai un plastiskās ķirurģijas praksei;
- sirds vārstuļiem sirds-asinsvadu ķirurģijai;
- ādas fragmentiem apdegumu virsmu nosegšanai.

LABN nodrošina Valsts ārstniecības iestādes, galvenokārt, Valsts Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīcu, P.Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcas 1.acu nodaļu un „RAKUS” acu nodaļu ar nepieciešamajiem audu transplantātiem.

LABN ieguva atbilstības sertifikātu un tika novērtēta kā atbilstoša LR Ministru kabineta 2007. gada 27. marta noteikumu Nr.208 „Cilvēka audu un orgānu uzkrāšanas, uzglabāšanas un izmantošanas kārtība” prasībām. LABN tika piešķirtas tiesības veikt radzenes, kaulu un skrimšļu ieguvu, apstrādi, uzglabāšanu un izplatīšanu.

2010.gadā Zāļu valsts aģentūra izvērtēja nodaļas atbilstību noteikumos uzrādītajām prasībām un izsniedza sertifikātu par tiesībām veikt radzenes, kaulu un skrimšļu ieguvu, apstrādi, uzglabāšanu un izplatīšanu.

Darba veida un apjoma analīze

Biotransplantātu veids	2010. gads	2011.gads	2012.gads
Radzenes	26	22	26
Kaulaudi	50	74	67
Kopā	76	96	93
Donoru skaits	13	12	13

Redzams, ka trijos gados donoru skaits praktiski bijis nemainīgs. 2011. un 2012. gadā nedaudz pieaudzis iegūto kaulaudu biotransplantātu skaits. Skaits atkarīgs no ārstniecības iestādes pieprasījuma.

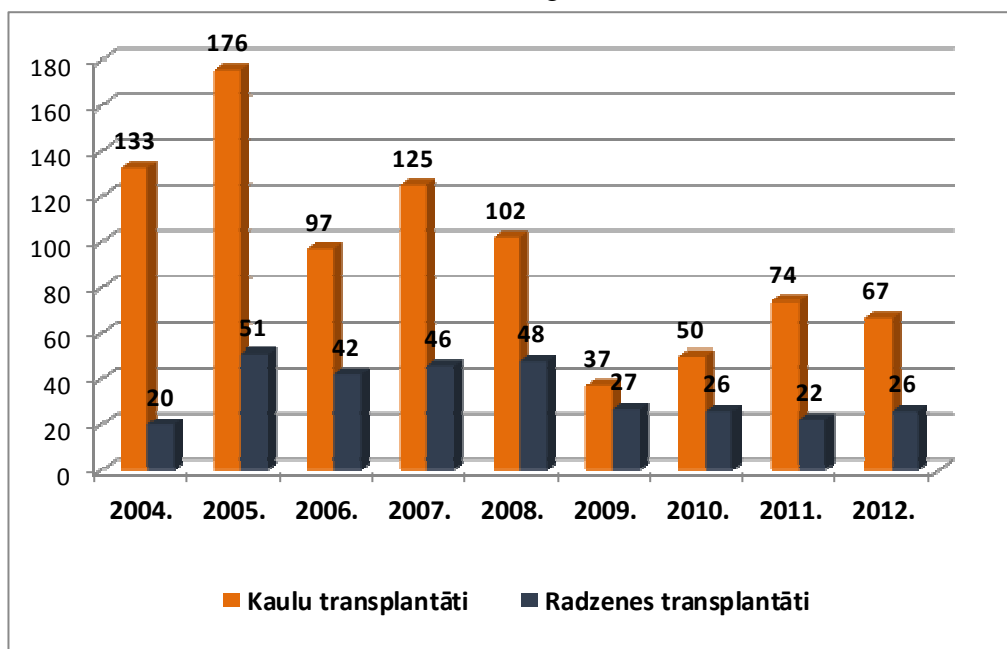
Pašreiz ar kaulaudu biotransplantātiem Centrs var pilnībā nodrošināt VSIA Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīcu, taču radzeņu transplantātu trūkst. LABN ar radzeņu piegādātajiem radzeņu transplantātiem pietiek tikai akūtos gadījumos, kad vajadzīga steidzama acu operācija, lai pacients nezaudētu redzi.

Kopējais kaulu transplantātu skaits 2012.gadā bija 67, radzenes transplantātu skaits - 26. Nelielo donoru skaitu var izskaidrot ar kopējo izmeklēto līķu skaita samazināšanos, kā arī

ar medicīniska un sociāla rakstura kontraindikācijām, veicot donoru atlasī (vīrusu infekcijas, tuberkuloze, sociālā anamnēze).

Kaulu un radzenes transplantātu salīdzinošs skaits
(2004.-2012.gados)

Galvenā problēma ir potenciālo donoru trūkums. No audu ieguves viedokļa vispiemērotākie audu donori ir pēkšņā nāvē mirušie. Pēdējos gados, kopš stājušies spēkā Ministru kabineta 2007.gada 27.marta noteikumi Nr.215 „Kārtība, kādā veicama smadzeņu un bioloģiskās nāves fakta konstatēšana un miruša cilvēka nodošana apbedīšanai”, Tanatoloģijas nodaļā tādi vairs nenonāk. Atbilstoši likuma prasībām mirušiem pēkšņā nāvē bez acīmredzamām vardarbības pazīmēm „Ārsta apliecību par nāves iestāšanos” izraksta ģimenes ārsts vai arī tiek veikta patologanatomiskā izmeklēšana.

LABN strādājošie eksperti 2012. gada pavasarī piedalījās Veselības ministrijas organizētajā darba grupā par jauno MK noteikumu izstrādi un sniedza savus priekšlikumus.

FINANŠU RESURSI UN IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI

Centra kopējais finansējums un tā izlietojums

Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra darbība finansiāli tiek nodrošināta no valsts budžeta līdzekļiem un pašu ieņēmumiem apakšprogrammas „Tiesu medicīniskā ekspertīze” ietvaros.

2012.gada finansu resursu kopējais apgrozījums - Ls 1 580 898 skaitā:

- dotācija no vispārējiem ieņēmumiem - Ls 1 533 854 (97.0 %);
- maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi - Ls 47 044 (3.0 %).

Ar budžeta grozījumiem 2012. gadā budžeta programmas 39.00.00 „Specializētās veselības aprūpes nodrošināšana” apakšprogrammā 39.06.00 „Tiesu medicīniskā ekspertīze” Centram tika novirzīti **180411 LVL** no 2011. gada ieņēmumu no maksas pakalpojumiem un citu pašu ieņēmumu atlikuma izdevumu segšanai, palielinot 2012. gada budžeta izdevumus, Daugavpils apvienotās tiesu medicīniskās ekspertīzes nodaļas telpu renovācijai Daugavpilī, Siguldas ielā 24.

Centra kontā 23.10.2012. un 29.10.2012. pārskaitīti finanšu līdzekļi no VM padotības iestādēm 179206,92 LVL un Centra 2011. gada deponētā konta atlikums 1204,08 LVL.

Pamatojoties uz atklātā publiskā iepirkuma konkursa rezultātiem 2012. gada 04. decembrī starp Centru un konkursa uzvarētāju SIA Belmast Būve parakstīts valsts pasūtījuma līgums Nr. 03-31.4/13 par „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra Daugavpils apvienotās tiesu medicīnas ekspertīzes nodaļas telpu apvienota projektēšana un renovācija” par objekta Siguldas ielā 24, Daugavpilī renovāciju. **2012.gada 27. decembrī Centrs pārskaitīja avansa maksājumu 33462,21 LVL. Renovācijas neapgūtie līdzekļi 144315.07 LVL palika Centra kontā atlikumā un tos Valsts kase pēc Centra iesnieguma pārskaitīja deponēto līdzekļu kontā.**

Ar budžeta grozījumiem tika atjaunoti 1 510 Ls, kas tika iztērēti Daugavpils apvienotās tiesu medicīniskās ekspertīzes nodaļas telpu tehniskai apsekošanai.

2012.gadā decembrī Tiesu medicīnas ģenētikas un seroloģijas laboratorijā tika veiktas neplānotas korektīvās darbības saistībā ar „ABI PRISM 310” ģenētiskā analizatora bojājumu, jo 2012.gada 4.decembrī sabojājās analizatora lāzers, bez kura praktiski neiespējams veikt ekspertīzes. **Veselības ministrija uz Centra lūgumu piešķīra vienreizēju finansējumu 7002 LVL apmērā, kā rezultātā tika veikts lāzera remonts un 2012.gada 20.decembrī analizatora darbība atjaunota.**

Informācija par maksas pakalpojumiem, to izcenojumiem un citiem pašu ieņēmumiem (latos)

Nr. p.k.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	Izcenojums	Faktiskie ieņēmumi 2012.g.	Izmaiņas (+,-) salīdzinājumā ar 2011.g.
1.	Telpu noma „Liepājas kapsētu pārvaldei”	līgumcena	1 650	-1 110
2.	Līgums ar Rīgas Stradiņa universitāti par studējošo klīnisko apmācību	Ls 1. 85+ PVN par vienu studējošā klīnisko dienu	2 689	- 475
3.	Toksikoloģijas laboratorijas sniegtie maksas pakalpojumi Toksikoloģijas centram akūtas saindēšanās gadījumos	Pēc 01.11.2005.gada MK noteikumiem Nr. 830 un to grozījumiem Nr. 284 ar 31.03.2009.	21 913	- 4 136

**VALSTS TIESU MEDICĪNAS EKSPERTĪZES CENTRA GADA 2012
PĀRSKATS**

4.	Paternitātes noteikšanas ekspertīzes ar DNS izmeklēšanas metodi	Pēc 01.11.2005.gada MK noteikumiem Nr. 830 un to grozījumiem Nr. 284 ar 31.03.2009.	15 649	-5 997
5	Konsultatīvi skaidrojošie ekspertu atzinumi apdrošināšanas sabiedrībām, tiesu medicīniskās komisijas ekspertīzes civillietās u.c.	Pēc 01.11.2005.gada MK noteikumiem Nr. 830 un to grozījumiem Nr. 284 ar 31.03.2009	5143	- 740
KOPĀ:			47 044	- 11 508

Pašu ieņēmumi 2012.gadā iekasēti par 10 306 Ls mazāk kā plānots, jo nebija pieprasījums pēc TTL sniegtajiem maksas pakalpojumiem un TMĢSL paternitātes un parentitātes ekspertīzēm ar DNS metodi.

Lai veicinātu pašu ieņēmumu palielināšanu, 2012.gadā tika izstrādāts cenrāžu projekts jauniem maksas pakalpojumiem, kurš stājās spēkā ar 2013. gada 1.janvāri.

**Informācija par valsts budžeta līdzekļu un maksas pakalpojumu
ieņēmumu izlietojumu (latos)**

Nr. p.k.		Iepriekšējā 2011. gada (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā (2012.)	
			apstiprināts likumā par budžetu	faktiskā izpilde
1.	Ieņēmumi (kopā):	1 603 874	1 591 204	1 580 898
1.1.	dotācija no vispārējiem ieņēmumiem kopā	1 545 322	1 533 854	1 533 854
1.1.1.	tai skaitā: dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	1 545 322	1 526 852	1 526 852
1.1.2.	papildus dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	-	7 002	7 002
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	58 552	57 350	47 044
2.	Izdevumi (kopā):	1 606 574	1 771 615	1 616 992
3.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	1 601 374	1 587 514	1 577 203
3.1.	Atlīdzība:	1 459 154	1 440 684	1 440 684
3.1.1.	atalgojums	1 170 612	1 155 728	1 155 728
3.1.2.	darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas, sociālie pabalsti un kompensācijas	288 542	284 956	284 956
3.2.	Preces un pakalpojumi:	142 220	146 830	136 519
3.2.1.	komandējumi	5 046	5 618	5 618
3.2.2.	pārējie uzturēšanas izdevumi	137 174	141 212	130 901
4.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem:	5 200	184 101	39 789
4.2.1.	kapitālās iegādes	2 138	5 200	5 200
4.2.2.	intelektuālie īpašumi	3 062		
4.2.3.	kapitālais remonts, rekonstrukcija		178 901	34 589
5.	Nodarbinātība:			
5.1.	nodarbināto skaits (amatu vienības)	176	176	176
5.2.	vidējā darba alga	554.27	547.22	547.22

2012.gada dotācija no vispārējiem ieņēmumiem, salīdzinot ar 2011.gadu, tika samazināta par 18 470 Ls un par šo summu tika samazināti izdevumi atlīdzībai.

Centra strādājošo vidējais atalgojuma apmērs 2012.gadā

Ārsti	Ls 849.11
Ārstniecības un aprūpes personāls	Ls 480.49
Ārstniecības un aprūpes atbalsta personāls	Ls 378.14
Administrācija	Ls 495.75

Centra darbības nodrošināšanai paredzētā dotācija no vispārējiem ieņēmumiem un pašu ieņēmumi izlietoti saskaņā ar LR Veselības ministrijas apstiprinātajiem finansēšanas plāniem un tāmēm.

Lielākie preču un pakalpojumu izdevumi

Reaģentu, ķīmikāliju un laboratorijas materiālu iegādes izdevumi Centra laboratoriju darbības nodrošināšanai 2012.gadā sastāda 19 324 Ls.

Otrais lielākais izmaksu postenis ir nomas maksa (nomas maksas tiek noteiktas kopā ar attiecīgā rajona komunālo maksājumu izcenojumiem), jo, lai nodrošinātu reģionu medicīnas ekspertīzes nodaļu darbu, Centram jānomā telpas no rajonu slimnīcām, slēdzot nomas līgumus. 2012.gadā šīm vajadzībām tika izlietoti 14 989 Ls. Zemes nomas maksa 5 147 Ls, jo Centra ēka atrodas uz privātīpašuma zemes.

Izdevumiem par komunālajiem pakalpojumiem iztērēti 36 322 Ls, pasta un sakaru pakalpojumiem 8 242 Ls, Centra uzturēšanas pakalpojumu, iekārtu, aparatūras remontiem 22 991 Ls, biroja precēm 5 019 Ls, degvielai 3 056 Ls, saimniecības materiāliem 4 378 Ls

Iepriekšminētie izdevumu posteņu sakarā ar cenu pieaugumu ar katru gadu palielinās, tāpēc 2012.gada beigās Centra kreditoru parādi sastādīja 8 285 Ls.

Centra attīstībai un sniegto pakalpojumu efektivitātes un kvalitātes uzlabošanai no kapitāliem izdevumiem paredzētiem līdzekļiem 2012.gadā izlietoti Ls 5 200,

tai skaitā:

Tehnoloģiskās iekārtas	Ls 360
Datortehnika	Ls 2759
Saimniecības pamatlīdzekļi	Ls 2081

PERSONĀLS

Uz 01. 01.2012. Centrā strādāja:

Personāls	01.01.2012.
Tiesu medicīnas eksperti	58
Ārstniecības un pacientu aprūpes personāls	59
Ārstniecības un pacientu aprūpes atbalsta personāls	36
Administratīvais un saimnieciskais personāls	23
Kopā:	176

Centra reorganizācijas rezultātā tika izveidota jauna struktūra un atbilstošas darba vietas, no kurām 19 ir ierēdņu amati.

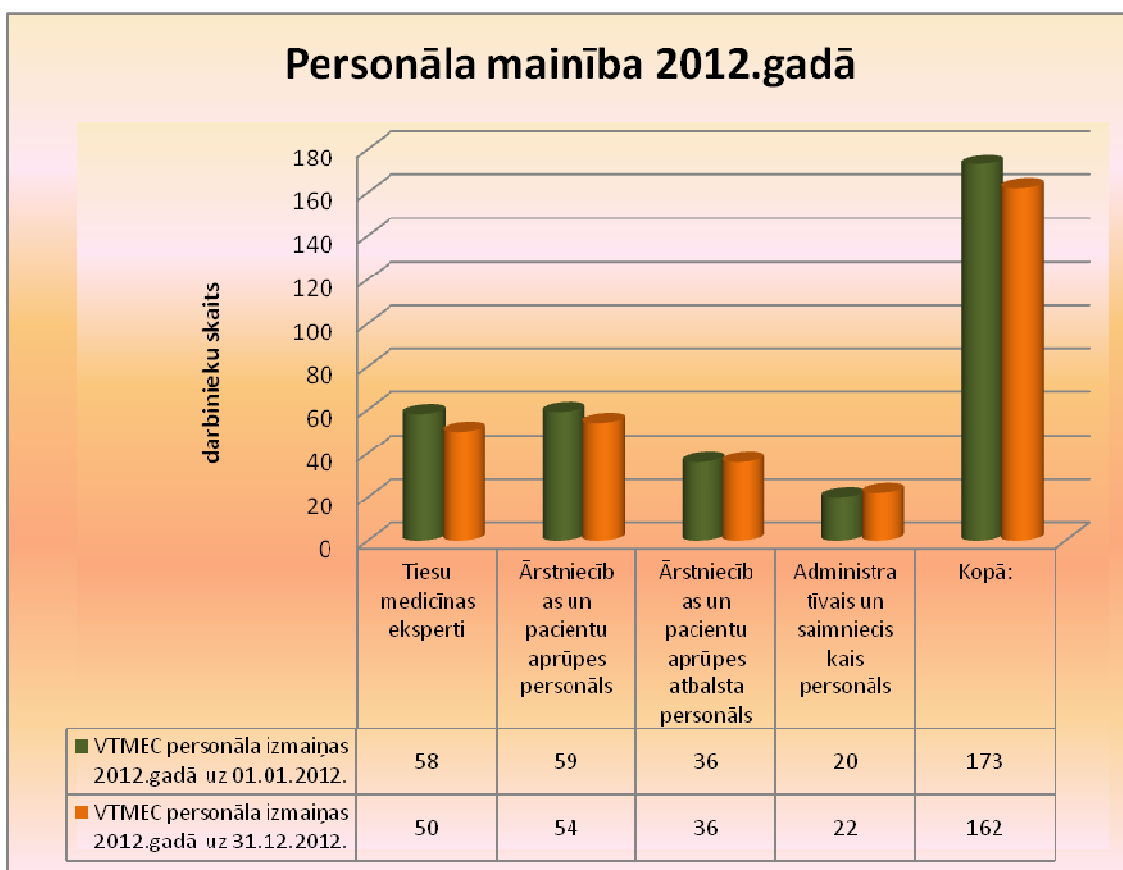
2012.gadā sekmīgas personāla atlases rezultātā Centrs nodrošināts ar nepieciešamajiem speciālistiem un vadītājiem (t.sk., kvalitātes vadības speciālistu, iepirkumu speciālistu, projektu vadības speciālistu, Administratīvā nodrošinājuma nodaļas vadītājs. u.c.). Konkursu rezultātā ierēdņu struktūrvienību vadītāju amatos vairākumā iecelti Centra darbinieki, kuri uzrādījuši konkursos labākos rezultātus, tādā veidā nodrošinot iekšējo karjeras virzību. Uz 2012.gada 31.decembri ierēdņu un ierēdņu kandidātu amatos ieceltas 14 amatpersonas, no tām 11 no iekšējiem resursiem.

2012.gadā darba tiesiskās attiecības izbeigtas ar 25 darbiniekiem (no tiem 8 tiesu medicīnas eksperti, 5 ārstniecības un pacientu aprūpes personāls, 6 ārstniecības un pacientu aprūpes atbalsta personāls, 6 administratīvais un saimnieciskais personāls).

Darba vietu optimizācijas rezultātā uz 2012.gada 31.decembri Centra darbinieku skaits ir sekojošs (t.sk.,19 ierēdņi):

Personāls	31.12.2012.
Tiesu medicīnas eksperti	50
Ārstniecības un pacientu aprūpes personāls	54
Ārstniecības un pacientu aprūpes atbalsta personāls	36
Administratīvais un saimnieciskais personāls	22
Kopā:	162

Personāla mainība 2012.gadā ir 14,9% (norma 7-12%), taču ņemot vērā strukturālās un darba vietu izmaiņas Centrā, šo rādītāju var uzskatīt par apmierinošu.

Centra tiesu medicīnas eksperti un laboranti ir sertificēti speciālisti, no kopējā ekspertu skaita – 2 ārsti stažieri (1- rezidents), kuri apgūst tiesu medicīnas specialitāti.

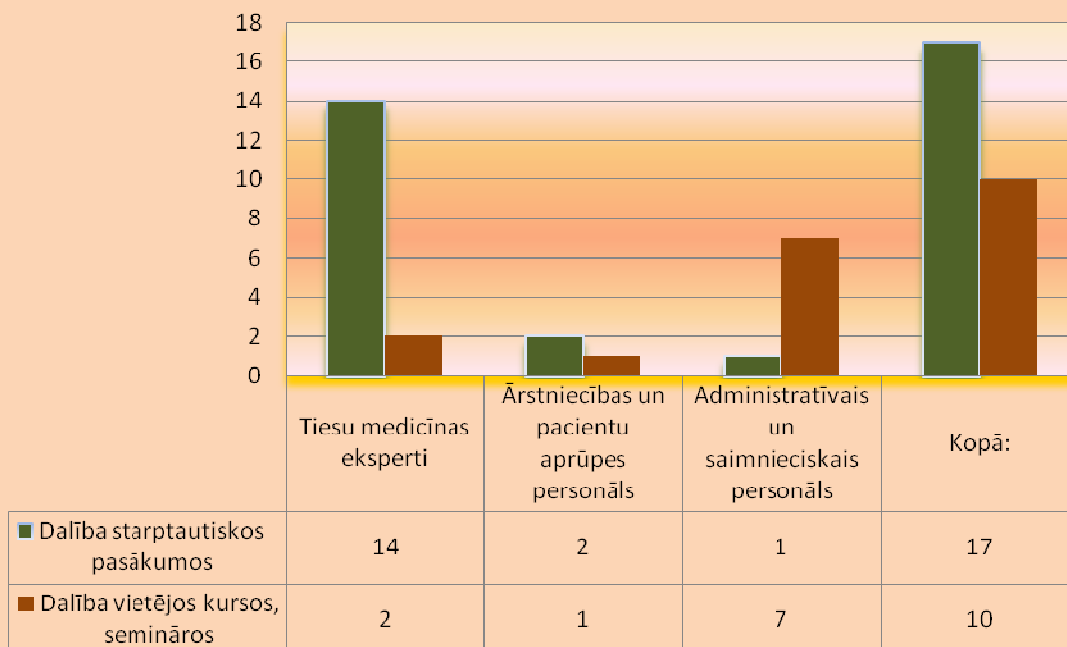
Centra darbinieki regulāri paaugstina savu kvalifikāciju, piedaloties profesionālo asociāciju sēdēs, vietējos un starptautiskos kursus, semināros, konferencēs un kongresos.

Diemžēl, nepietiekamā un ierobežotā finansējuma dēļ tiesu medicīnas ekspertiem nav iespēju papildināt savas zināšanas un paaugstināt kvalifikāciju tādā līmenī, kādā tas ir Eiropas valstu, tai skaitā, Igaunijas un Lietuvas, tiesu medicīnas ekspertiem.

Centra darbinieku dalība kvalifikācijas uzturēšanas pasākumos 2012.gadā

Personāls	Dalība starptautiskos pasākumos	Dalība vietējosursos, semināros, konferencēs
Tiesu medicīnas eksperti	14	2
Ārstniecības un pacientu aprūpes personāls	2	1
Administratīvais un saimnieciskais personāls	1	7
Kopā:	17	10

Darbinieku dalība kvalifikācijas uzturēšanas pasākumos 2012.gadā

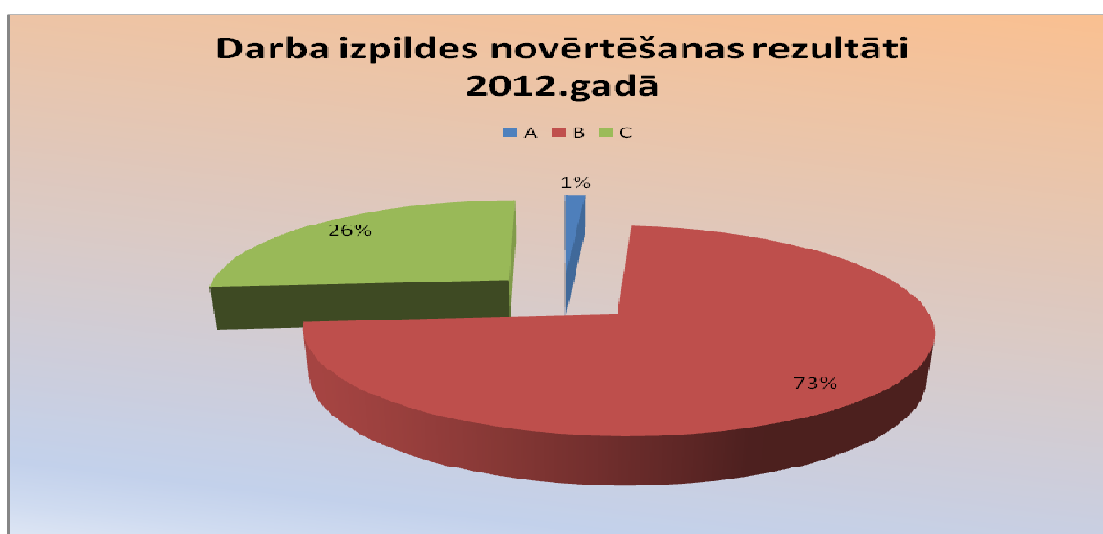

Darbinieku darbības un tās rezultātu izvērtēšana 2012.gadā

2012.gadā 157 darbiniekiem veikta darbības un tās rezultātu novērtēšana:

- A vērtējumu - Darba izpilde visās jomās pārsniedz prasības attiecīgajā nozarē- saņēmuši 2 darbinieki (1%)
- B vērtējumu - Darba izpilde atsevišķās jomās pārsniedz prasības attiecīgajā nozarē, bet pārējās noris saskaņā ar tām saņēmuši 114 darbinieki - 81%
- C - Darba izpilde noris saskaņā ar prasībām attiecīgajā nozarē- 17%.

Darba izpildes novērtēšanas rezultāti 2012.gadā

Darbu traucējošie faktori

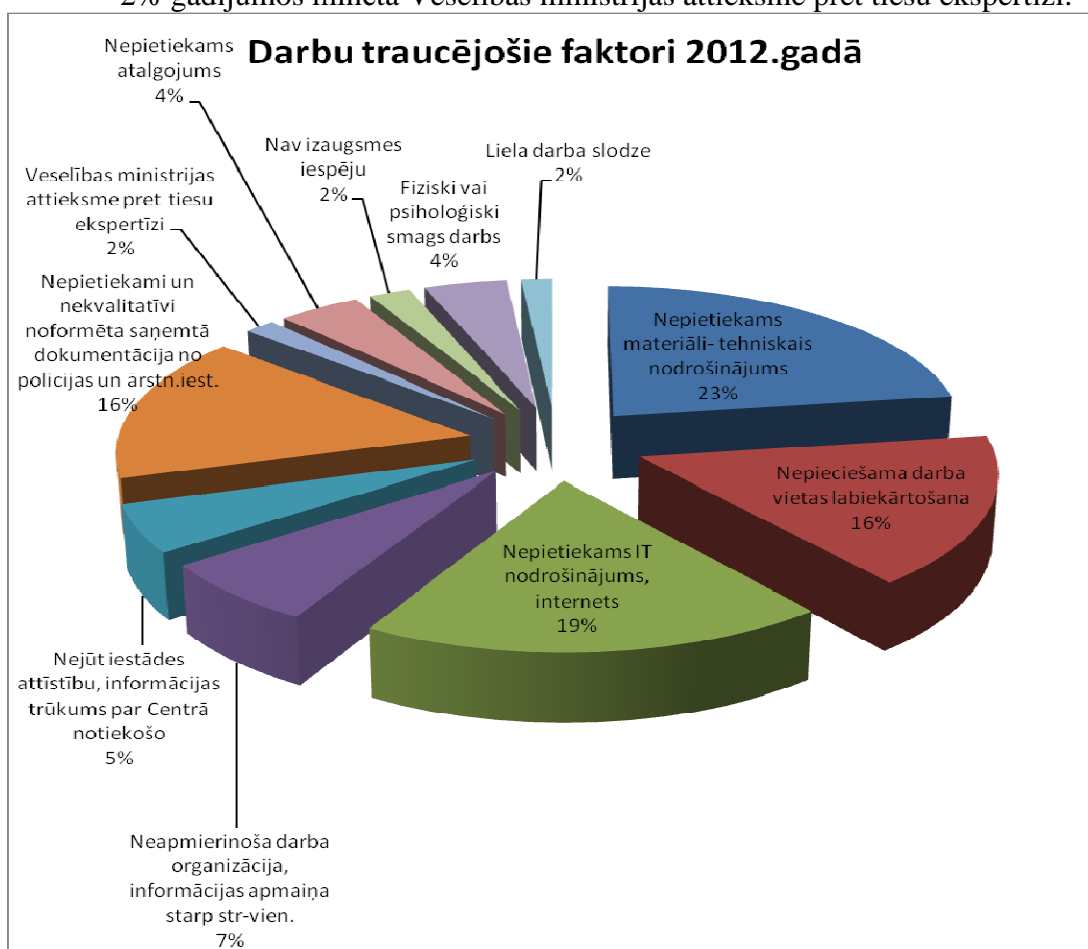
Izanalizējot darbinieku darbības un tās rezultātu novērtēšanas dokumentāciju, apkopoti darbu traucējošie faktori.

Būtiskākie darbu traucējošie faktori ir:

- 23 % - nepietiekams materiāli- tehniskais nodrošinājums;
- 19% - nepietiekams IT un interneta nodrošinājums;
- 16%- nepietiekami labiekārtota darba vieta;
- 16%- nekvalitatīvi un nepietiekami noformēta saņemtā dokumentācija no policijas un veselības aprūpes iestādēm.

Citi darbu traucējoši faktori ir:

- 7% gadījumu neapmierinoša darba organizācija un sadarbība starp Centra struktūrvienībām;
- 5% gadījumu darbinieki nejūt iestādes attīstību;
- 4% fiziski vai psiholoģiski smags darbs;
- 4% nepietiekams atalgojums;
- 2% liela darba slodze,
- 2% darbinieku neredz izaugsmes iespējas,
- 2% gadījumos minēta Veselības ministrijas attieksme pret tiesu ekspertīzi.

KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Pasākumi, kas veikti sabiedrības informēšanai un izglītošanai

Centra darbinieki, t.sk., vadība un struktūrvienību vadītāji piedalījušies profesionālo apmācību programmu realizācijā valsts policijas darbiniekiem, Latvijas Universitātes Juridiskās un Ķīmijas fakultātes studentiem, Valsts policijas koledžas studentiem, Latvijas Lauksaimniecības universitātes Veterinārmedicīnas fakultātes studentiem, Rīgas Stradiņu universitātes un Latvijas universitātes studentiem, rezidentiem.

Pasākumi sabiedrības viedokļa izzināšanai par apmierinātību ar Centra darba kvalitāti un to rezultāti

Par 2012.gada iestādes darba kvalitāti var spriest pēc sūdzību skaita – 8, kas, salīdzinot ar Centra darbinieku skaitu un darba apjomu, ir ļoti mazs. Pie kam, neviena sūdzība nav bijusi pamatota.

Sadarbība ar klientiem (procesa virzītājiem, tiesu darbiniekiem, privātpersonām, u.c.) Centra struktūrvienībām ir laba, klienti tiek uzklausi, tiek sniegtas konsultācijas (t.sk., telefoniski).

2013.gadā tiek plānota Centra klientu aptauja.

PASĀKUMI, KAS VEIKTI PAKALPOJUMU KVALITĀTES UN IESTĀDES ADMINISTRĒŠANAS UZLABOŠANAI

Pārskates periodā tika veikta Centra struktūras reorganizācija, t.sk., izveidotas reģionu nodaļas, izveidotas jaunas amata vietas un pieņemti atbilstoši un motivēti darbinieki.

Uzsākts apjomīgs darbs pie iekšējās normatīvās dokumentācijas sakārtošanas; sagatavoti grozījumi Ministru kabineta noteikumos Nr. 830 „Noteikumi par Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādi”, kuri stājās spēkā ar 2013. gada 2. janvāri.

2012.gadā iegādāti - 2 portatīvie datori, 2 stacionārie datori un 4 printeri. Visa gada garumā ir veikti vecās tehnikas remontdarbi.

2012. gada 4. decembrī uzsākti Latgales reģionālās nodaļas telpu Daugavpilī, Siguldas ielā 24, renovācijas darbi.

PASĀKUMI, KAS VEIKTI VADĪBAS AUDITA UN IEKŠĒJĀS KONTROLES IETEIKUMU REALIZĀCIJAI

EKSPERTĪŽU KVALITĀTES PĀRBAUDES

Ekspertīzes un izpētes departamenta ietvaros 2012.gadā tika veikti tiešo funkciju auditi.

KTMEN eksperti 2012.gadā pārbaudīja 143 ekspertu atzinumus. Pārbaudītie atzinumi bija saistīti ar dzimumnoziedzumiem, durti-grieztiem un šautiem ievainojumiem, kaulu lūzumiem, miesas bojājumu smaguma pakāpes noteikšanu utt.

2012.gadā pārbaudei iesniegti:

- Vidzemes reģ.nod. Cēsu nodaļā – 95;
- Kurzemes reģ.nod.Liepājas nodaļā – 20;
- Jūrmalas nodaļa – 9;
- Zemgales reģ.nod. Pļaviņu -2;
- Zemgales reģ.nod. Jelgavas nodaļa – 7;
- Ogres ATMEN - 1;
- Vidzemes reģ.nod. Gulbenes nodaļa – 8;
- Latgales reģ.nod. Rēzeknes nodaļa - 1.

Pārbaudei iesniegtā dokumentācija noformēta zinātiski praktiskā līmenī gandrīz pilnā apjomā un slēdzieni atbilst izmantotajām metodēm un grozījumiem likumā „Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību”. Pārbaudes laikā tika izdarīti aizrādījumi par esošām nepilnībām aprakstošās daļās, kā arī slēdzienos. Par konstatētiem rupjiem pārkāpumiem katrā gadījumā nekavējoties ziņots administrācijai.

Tanatoloģijas nodaļas vecākie tiesu medicīnas eksperti pārskata gadā veica sistemātisku un tematisku Ekspertīzes un izpētes departamenta Reģionālo nodaļu dokumentācijas pārbaudes (ekspertīžu kvalitātes pārbaudes), izbraucot uz pārbaudāmajām nodaļām:

- 27.03.12. Vidzemes reģ.nod. Cēsu nodaļu;
- 22.06.12. Kurzemes reģ.nod. Ventspils nodaļu;
- 26.06.12. Vidzemes reģ.nod. Valmieras nodaļu;
- 19.09.12. Latgales reģ.nod. Daugavpils un Rēzeknes nodaļu;
- 17.12.12. Jūrmalas nodaļu.

Reģionālās nodaļas, lai novērstu iespējamās ekspertīžu kļūdas, iekšējā kvalitātes kontroles ietvaros, sarežģītākas ekspertīzes pirms pabeigšanas nosūtīja pārbaudīšanai uz KTMEN vai Tanatoloģijas nodaļu, kā arī saņēma konsultācijas no vecākajiem tiesu medicīnas ekspertiem.

2012. gadā Rīgā (Tanatoloģijas nodaļā) tika veiktas „Ekspertu atzinumu” pārbaudes, ko veica ne tikai nodaļas vadītājs, bet arī eksperti savā starpā.

Centra Ekspertīzes un izpētes departamenta nodaļās notiek spirta aprites kontrole.

ĀRĒJĀ KVALITĀTES KONTROLE

Kā ārējā kvalitātes kontrole tiek izmantota starplaboratoriju salīdzinošā testēšana tiesu medicīnisko ekspertīžu izmeklējumiem:

1. Tiesu histoloģijas laboratorijai:

1.1. THL tiesu medicīnas ekspertu darba kvalitātes kontrole balstoties uz citu iestāžu profila laboratorijas (Centrs ir noslēdzis vienošanos ar Austrumu universitātes slimnīcas „Valsts Patoloģijas centru” par tiesu histoloģisko izmeklējumu salīdzinošās testēšanas veikšanu). Kontrolējams gadījums tiek izvēlēts un 1 reizi ceturksnī tiek sūtīts uz „Valsts Patoloģijas centru”. Starplaboratoriju salīdzinošā testēšana rezultāti ir apmierinoši;

1.2. 2012.gada 07.martā THL darbinieki piedalījās salīdzinošās testēšanas un prasmju pārbaudē ar Lietuvas justīcijas departamenta Valsts tiesu medicīnas dienesta tiesu histoloģijas laboratorijas kolektīvu. Rezultāti apmierinoši.

2. Tiesu medicīnas ģenētikas un seroloģijas laboratorijai:

laboratorijas personāls, kas veic DNS izmeklējumus piedalījās GEDNAP (*German Society of Legal Medicine DNA Profiling Group* – Vācijas Tiesu medicīnas biedrības DNS profila noteikšanas grupa) organizētajos starptautiskajos kontroldarbos: 2012.gada jūnijā saņemti sertifikāti par veiksmīgu dalību 2011.g. pārbaudes darbā (pozitīvs novērtējums par visām laboratorijā pielietojamām autosomālajām un Y-hromosomālajām sistēmām). 2012.gada 3.decembrī nosūtīti pārbaudei 2012.gadā veiktā starptautiskā pārbaudes darba rezultāti (pārbaudei iesniegti izmeklējumu rezultāti par visām laboratorijā pielietojamām autosomālajām, Y-hromosomālajām un X-hromosomālajām sistēmām, kā arī traipu identifikācijām).

3. Tiesu toksikoloģijas laboratorijas personāls piedalījās divos ikgadējos UNODC (United Nations Office on Drugs and Crime) kontroldarbos, kuru būtība ir metabolītu (opiātu - *Morphine, Codeine, 6-Monoacetylmorphine*; kannabinoīdu - *11-nor- Δ -THC-9-carboxylic acid*; kokaīna - *Benzoyllecgonine*; amfetamīna grupas atvasinājumu - *Amphetamine, Methamphetamine, MDA, MDMA, MDEA, MBDB*; 1,4-benzodiazepīna savienojumu - *Diazepam, Nordiazepam, Oxazepam, Temazepam, 7-aminoflunitrazepam*; barbiturātu - *Phenobarbital*; lidokaīna un prokaīna) noteikšana. Rezultāti kopumā ir labi (neapmierinoši rezultāti ir ketamīna, *11-nor- Δ -THC-9-carboxylic acid* un *Benzoyllecgonine* noteikšanā, ļoti zemas koncentrācijas un novecojušo iekārtu dēļ).

STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

Centra TMKL un THL tiesu medicīnas eksperti 2012.gadā piedalījās pieredzes apmaiņas pasākumā ar Lietuvas justīcijas departamenta Valsts tiesu medicīnas dienesta ekspertiem.

Centra tiesu medicīnas eksperti 2012.gadā piedalījās, t.sk., ar ziņojumiem, sekojošās konferencēs un kongresos:

1. RSU zinātniskajā konferencē Rīgā, Latvija;
2. Austrumeiropas tiesu medicīnas simpozijā Šegedā, Ungārija;
3. Starptautiskā tiesu medicīnas akadēmijas kongresā (IASLM), kongresa ietvaros darbojās izglītības komitejas darba grupā Stambulā, Turcija;
4. Starptautiskā zinātniskā konferencē „Pēkšņa un negaidīta nāve: tiesu medicīniskais novērtējums un diagnostikas iespējas” Viļņā, Lietuva;
5. Starptautiskajā konferencē „Medicīniskās ekspertīzes ētiskie aspekti”, Monreālā, Kanāda;
6. Viskrievijas simpozijā ar starptautisko pārstāvju piedalīšanos „Audu transplantoloģijas aktuālie jautājumi” Ufā;
7. Zinātniski tehnisko sakaru seminārā – sanāksmē tiesu medicīnas jomā, tiesu histoloģijas un imunohistoķīmijas jautājumos, kurš notika Sankt-Petērburga;
8. 2012 PER/IADR international congress, 12 -15 September, 2012, Helsinki;
9. Conference of UK society of Biomaterials, Nottingham (UK). 27.–28.06.2012;
10. Baltijas valstu ekspertīžu iestāžu vadītāju tikšanās Viļņā 2012. gada 16. novembrī.

Centra tiesu medicīnas ekspertiem 2012.gadā ir notikusi informatīva sadarbība ar kolēģiem Lietuvā, Igaunijā un Sankt-Pēterburgā, kā arī ar ENFSI (European Network of Forensic Science Institutes) DNS darba grupu un TIAFT (Starptautiskā tiesu toksokologu asociācija), kā arī realizēta dalība Interpola Ģenerālsēkretariāta Patstāvīgā komitejā par katastrofu upuru identifikāciju.

Notiek sadarbība ar Nacionālo Transplantācijas Organizāciju Spānijā.

Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes
centra direktore

A. Mežsarga